

ЗАКОН за независимия финансов одит

Обн., ДВ, бр. 95 от 29.11.2016 г., изм., бр. 15 от 16.02.2018 г., в сила от 16.02.2018 г., бр. 17 от 26.02.2019 г., изм. и доп., бр. 18 от 28.02.2020 г., в сила от 28.02.2020 г., изм., бр. 28 от 24.03.2020 г., в сила от 13.03.2020 г., изм. и доп., бр. 105 от 11.12.2020 г., в сила от 1.01.2021 г.

ЧАСТ ПЪРВА ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Глава първа ПРЕДМЕТ, ПРИЛОЖНО ПОЛЕ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Предмет

Чл. 1. Този закон урежда:

1. целта, обхвата и принципите на независимия финансов одит, извършван от регистрирани одитори, наричан по-нататък "финансов одит";
2. професионалните стандарти на организация, документиране и изпълнение, както и удостоверяване на резултатите от финансовия одит, наричани по-нататък "приложими одиторски стандарти";
3. придобиването на правоспособност на дипломиран експерт-счетоводител;
4. придобиването на правоспособност и упражняването на одиторската професия от регистрираните одитори;
5. правата и задълженията на регистрираните одитори;
6. статута и функциите на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори, наричана по-нататък "Комисията";
7. статута и функциите на Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС);
8. дейността на одитните комитети в предприятията от обществен интерес.

Цел на финансовия одит

Чл. 2. Целта на финансовия одит е да повиши степента на доверие на потребителите на финансовия отчет чрез изразяването на одиторско мнение за това дали този отчет е изготвен във всички съществени аспекти в съответствие с приложимата рамка за финансово отчитане.

Финансов одит

Чл. 3. (1) Финансовият одит е изпълнение на съвкупност от необходими и взаимосвързани процедури, определени от приложимите одиторски стандарти, въз основа на които се формира одиторското мнение.

(2) При изразяването на одиторско мнение се взема предвид типът на приложимата рамка за финансово отчитане.

Предмет на финансовия одит

Чл. 4. Финансов одит се извършва на:

1. годишни или междинни, индивидуални или консолидирани финансови отчети, изготвени в съответствие с приложимата рамка за финансово отчитане;
2. други финансови отчети или финансова информация.

Приложими отчетни рамки

Чл. 5. (1) Приложимите рамки за финансово отчитане са:

1. обща рамка за финансово отчитане, регламентираща финансови отчети с общо предназначение за широк кръг потребители;
2. специфична рамка за финансово отчитане, регламентираща отчети за конкретни потребители.

(2) Общите рамки за финансово отчитане са:

1. отчетна рамка за достоверно представяне, която съдържа поне едно от следните потвърждения:
  - а) потвърждава изрично или по подразбиране, че за постигането на достоверно представяне на финансовия отчет може да е необходимо ръководството на одитираното предприятие да представи допълнителни оповестявания;
  - б) потвърждава изрично, че за постигането на достоверно представяне на финансовия отчет може да е необходимо ръководството на одитираното предприятие да се отклони от дадено изискване на общата рамка;
2. обща рамка за съответствие, която не съдържа потвържденията по т. 1.

Задължителен одит и доброволен одит

Чл. 6. (1) Финансовият одит е задължителен и доброволен.

- (2) Задължителен одит е одитът на годишните финансови отчети, доколкото това се изисква от закон или от правото на Европейския съюз.
- (3) Доброволен е всеки друг одит, различен от задължителния.

Регистрирани одитори

Чл. 7. (1) Финансов одит се извършва от регистрирани одитори, които са вписани в регистъра по чл. 20.

(2) Регистрираните одитори по смисъла на този закон са:

1. физически лица;
  2. одиторски дружества.
- (3) Одиторско дружество е търговско дружество, регистрирано по чл. 64, ал. 1, т. 1, 2 или 3 от Търговския закон или по законодателството на друга държава – членка на Европейския съюз, с основен предмет на дейност – извършването на финансов одит на финансови отчети на предприятия, при което три четвърти от членовете на управителния му орган са регистрирани одитори по този закон или са регистрирани одитори от други държави – членки на Европейския съюз, има добра репутация и е:
1. събирателно дружество, в което повече от половината от съдружниците са регистрирани одитори по този закон или по законодателството на други държави – членки на Европейския съюз;
  2. командитно дружество, в което повече от половината от неограничено отговорните съдружници са регистрирани одитори по този закон или по законодателството на други държави – членки на Европейския съюз;
  3. дружество с ограничена отговорност, в което повече от половината от гласовете в общото събрание на съдружниците и от капитала принадлежат на регистрирани одитори, одитори и/или на одиторски дружества от други държави – членки на Европейския съюз.

Способи за упражняване на одиторска професия

Чл. 8. (1) Правото да се упражнява одиторска професия е изключително и се осъществява:

1. пряко:

- а) като физическо лице;
  - б) чрез участие в търговско дружество, съответстващо на изискванията за одиторско дружество по чл. 7;
  - в) по трудов договор в одиторско дружество или в търговско дружество, съответстващо на изискванията за одиторско дружество по чл. 7;
  - г) по облигационен договор с одиторско дружество или с търговско дружество, съответстващо на изискванията за одиторско дружество по чл. 7;
2. чрез участие в одиторско дружество, което е вписано като регистриран одитор в регистъра по чл. 20;
3. чрез участие в гражданско дружество по Закона за задълженията и договорите.
- (2) Регистриран одитор не може да упражнява одиторска професия чрез участие в повече от едно търговско дружество и/или одиторско дружество.

Професионални стандарти

- Чл. 9.** (1) Регистрираният одитор осъществява своята професионална дейност на територията на страната, като прилага принципите и изискванията на приложимите одиторски стандарти към датата на поемане на съответния одиторски ангажимент.
- (2) Приложими одиторски стандарти са Международните одиторски стандарти, Международният стандарт за контрол на качеството и другите международни стандарти, издадени от Международната федерация на счетоводителите чрез Съвета по международни одиторски стандарти и стандарти за изразяване на сигурност.
- (3) Регистрираният одитор може да извършва услуги, различни от задължителен финансов одит и свързаните с одита услуги, като прилага изискванията на други одиторски стандарти, когато одиторският ангажимент е поет при прилагане на тези други стандарти.

Професионална етика

- Чл. 10.** При осъществяване на професионалната си дейност регистрираният одитор прилага принципите и изискванията на Етичния кодекс на професионалните счетоводители, издаден от Международната федерация на счетоводителите чрез Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители и приет от ИДЕС, наричан по-нататък "Етичен кодекс".

Професионална тайна

- Чл. 11.** Регистрираният одитор, членовете на одитните екипи и всички лица, които работят за него, спазват задължението за професионална тайна за информацията, станала им известна при или по повод изпълнение на одиторски ангажимент, освен когато разкриването ѝ се изисква за целите на съдебно производство или по закон.

Публичен надзор над регистрираните одитори

- Чл. 12.** (1) Публичният надзор над регистрираните одитори се осъществява от Комисията.
- (2) Надзорът по ал. 1 се осъществява съгласно изискванията на този закон и на Регламент (ЕС) № 537/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно специфични изисквания по отношение на задължителния одит в предприятия от обществен интерес и за отмяна на Решение 2005/909/ на Комисията (ОВ, L 158/77 от 27 май 2014 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) № 537/2014", върху:
- 1. професионалната дейност на регистрираните одитори;
  - 2. дейността на ИДЕС в случаите, посочени в този закон;
  - 3. (отм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.).

(3) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Комисията осъществява постоянно наблюдение на развитието на пазара на предоставяне на услуги съгласно изискванията на чл. 27 от Регламент (ЕС) № 537/2014.

(4) (Предишна ал. 3 – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Комисията е компетентният орган за регулирането и надзора над регистрираните одитори в Република България.

Глава втора

ПРИДОБИВАНЕ НА ДИПЛОМА ЗА ДИПЛОМИРАН ЕКСПЕРТ-СЧЕТОВОДИТЕЛ И ПРАВОСПОСОБНОСТ НА РЕГИСТРИРАН ОДИТОР. ПРИЗНАВАНЕ НА ПРАВОСПОСОБНОСТ НА РЕГИСТРИРАНИ ОДИТОРИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И НА ОДИТОРИ ОТ ТРЕТИ ДЪРЖАВИ

(Загл. изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.)

Изисквания за кандидатстване

Чл. 13. (1) За дипломиран експерт-счетоводител и за регистриран одитор може да кандидатства лице с добра репутация.

(2) За придобиване правоспособност на дипломиран експерт-счетоводител може да кандидатства лице, което притежава:

1. счетоводно-икономическо образование с образователно-квалификационна степен "магистър" и 4 години професионален стаж;
2. счетоводно-икономическо образование с образователно-квалификационна степен "бакалавър" и 5 години професионален стаж;
3. друго висше икономическо образование и 7 години професионален стаж;
4. друго висше образование и 10 години професионален стаж.

(3) Професионален стаж по ал. 2 е стаж в областта на счетоводството, вътрешния одит, външния одит и финансовата инспекция, като орган на Националната агенция за приходите, като инспектор в Комисията или като преподавател във висше училище в областта на счетоводството, контрола и финансите.

Изискване за предварително полагане на изпити за дипломиран експерт-счетоводител

Чл. 14. (1) За да придобие право да се яви на изпитите по чл. 15, кандидатът за дипломиран експерт-счетоводител трябва да е положил успешно изпити във висше училище в следните области:

1. обща теория на счетоводството;
2. финансово счетоводство;
3. управленско счетоводство;
4. анализ на финансовите отчети;
5. финансов контрол и одиторски стандарти, включително Международните одиторски стандарти;
6. търговско право;
7. данъчно право;
8. трудово и осигурително право;

9. финанси на предприятието;
10. математика и статистика;
11. микроикономика;
12. основи на финансовото управление на предприятието;
13. информационни системи и технологии;
14. управление на риска и вътрешен контрол;
15. професионална етика и независимост.

(2) Когато кандидатът за дипломиран експерт-счетоводител не е положил изпит в някоя от областите, посочени в ал. 1, същият полага такъв изпит в съответствие с правилата по чл. 71, ал. 3, т. 4.

Изпити за дипломиран експерт-счетоводител

Чл. 15. (1) Диплома за дипломиран експерт-счетоводител се придобива след успешно полагане на следните писмени изпити:

1. счетоводство, включително Международните счетоводни стандарти;
2. търговско право;
3. данъчно и осигурително право;
4. независим финансов одит, включително Международните одиторски стандарти.

(2) Изпитите по ал. 1 се провеждат в съответствие с правилата по чл. 71, ал. 3, т. 4.

(3) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г., доп., бр. 105 от 2020 г., в сила от 1.01.2021 г.) Изпитите по ал. 1, т. 1 и 4 могат да бъдат признати за успешно положени, ако кандидатът е положил успешно такива изпити пред организация, която е оправомощена да провежда изпити за придобиване на правоспособност на регистриран одитор по съответния законов ред в държава – членка на Европейския съюз, или в трета държава. За признаване на изпита по ал. 1, т. 1 кандидатът полага пред ИДЕС изпит с въпроси по Закона за счетоводството и Националните счетоводни стандарти.

(4) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Условието и редът за признаване на изпитите по ал. 3 се определят с правилата по чл. 71, ал. 3, т. 4.

Практическо обучение за допускане до изпит по независим финансов одит на кандидат за дипломиран експерт-счетоводител

Чл. 16. (1) За допускане до изпита по независим финансов одит кандидатът за дипломиран експерт-счетоводител трябва да е преминал най-малко една година практическо обучение в областта на одита на годишни финансови отчети или други финансови отчети.

(2) Изискването по ал. 1 не се прилага, когато кандидатът докаже, че не по-малко от три години е извършвал ефективно дейност, която е аналогична на финансов одит.

Диплома и регистриране на дипломиран експерт-счетоводител

Чл. 17. Кандидатът, успешно издържал изпитите по чл. 15, получава диплома за дипломиран експерт-счетоводител и се вписва в регистър на дипломираните експерт-счетоводители при ИДЕС.

Придобиване на правоспособност на регистриран одитор

Чл. 18. (1) Дипломиран експерт-счетоводител придобива право да подписва одиторски доклади с мнение върху финансови отчети след три години практическо обучение в областта на одита на годишни финансови отчети или други финансови отчети и след вписването му в регистъра по чл. 20.

(2) В случаите по чл. 16, ал. 2 практическото обучение по ал. 1 трябва да е не по-малко от две години.

(3) Изискването за практическо обучение по ал. 1 не се прилага, когато обучението по чл. 16, ал. 1 е не по-малко от три години.

Практическо обучение

Чл. 19. (1) Практическото обучение по чл. 16, ал. 1, чл. 18 и 25 се провежда при регистриран одитор.

(2) Условието и редът за удостоверяване на практическото обучение по чл. 16, 18 и 25 се определят с правилата по чл. 71, ал. 3, т. 4.

Регистър на регистрираните одитори

Чл. 20. (1) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Комисията организира и поддържа Регистър на регистрираните одитори.

(2) В регистъра се вписват само физически лица или одиторски дружества с добра репутация.

(3) За вписване в регистъра дипломираният експерт-счетоводител подава заявление, към което се прилага свидетелство за съдимост.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) За вписване на одиторските дружества в регистъра лицата, които представляват дружеството, подават заявление, към което се прилагат: данни за имената и адресите на съдружниците; декларация от управителите, че дружеството отговаря на изискванията на този закон; декларация от физическите лица, които са съдружници или членове на управителни или контролни органи на одиторското дружество, че притежават добра репутация.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Комисията се произнася по заявлението по ал. 3 и 4 с мотивирано решение в 30-дневен срок от датата на подаването му. Решението за регистрация се съобщава писмено на заинтересованите лица.

(6) (Отм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.).

(7) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Решението на Комисията по ал. 5 за отказ от вписване в регистъра подлежи на съдебно обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(8) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Условието и редът за съставяне и поддържане на регистъра се определят с наредба, приета от Комисията.

Информация в регистъра

Чл. 21. (1) Регистърът по чл. 20 е публичен, като информацията в него се съхранява в електронна форма, на български език и е достъпна на официалните интернет страници на Комисията и на ИДЕС.

(2) За регистрираните одитори – физически лица, в регистъра по чл. 20 се съдържа следната информация:

1. имената по документ за самоличност, адрес за кореспонденция, регистрационен номер и информация за интернет страница (ако е приложимо);

2. (доп. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) наименование, единен идентификационен код, седалище, адрес на управление и интернет страница (ако е приложимо) на търговското дружество, чрез което се упражнява одиторската професия;

3. (изм. и доп. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) наименование, единен идентификационен код, седалище, адрес на управление, интернет страница (ако е приложимо) и регистрационен номер на одиторското дружество, в което лицето участва като съдружник или упражнява одиторска професия;

4. (нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) имената и адресите за кореспонденция на всички регистрирани одитори, които са свързани като съдружници или по друг начин с регистрирания одитор;

5. (предишна т. 4 – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) всяка друга регистрация като регистриран одитор в друга държава – членка на Европейския съюз, и/или като одитор в трета държава, включително регистрационния номер и наименованието на компетентния орган в държавата, регистрирала лицето;

6. (предишна т. 5 – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) вписаните по чл. 23, ал. 1 одитори и одиторски дружества от трети държави се отбелязват изрично като одитори и одиторски дружества от трети държави, а не като регистрирани одитори.

(3) За регистрираните одитори – одиторски дружества, в регистъра по чл. 20 се съдържа следната информация:

1. (доп. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) наименование, единен идентификационен код и регистрационен номер;

2. правно-организационна форма;

3. данни за всеки съдружник, за размера на неговите дялове и вида на отговорността му;

4. лице за контакт, информация за връзка и интернет страница (ако е приложимо);

5. седалище и адрес на управление;

6. адресите на всички офиси на дружеството в страната;

7. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) имената и адресите за кореспонденция на всички съдружници и регистрационен номер на съдружниците, които са регистрирани одитори;

8. имената, адресите за кореспонденция и регистрационните номера на регистрираните одитори, които са в договорни отношения с одиторското дружество;

9. имената и адресите на членовете на управителните или контролните органи на одиторското дружество, които са регистрирани одитори;

10. (доп. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) имената и адресите на всички регистрирани одитори, които са свързани като съдружници или по друг начин с одиторското дружество;

11. членството в одиторска мрежа и списък на имената и адресите на дружествата – членове или свързани с одиторската мрежа, или указание за мястото, където такава информация е публично достъпна;

12. всяка друга регистрация като регистриран одитор в друга държава – членка на Европейския съюз, и/или като одитор в трета държава, включително регистрационния номер и наименованието на компетентния орган в държавата, регистрирал дружеството.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) При промяна в подлежащите на вписване обстоятелства лицата по ал. 2 и 3 в 7-дневен срок от настъпването ѝ уведомяват писмено Комисията, която отразява промяната в срок до три работни дни от постъпване на уведомлението.

(5) В регистъра по чл. 20 се вписва и информация за:

1. отписване от регистъра, както и основанията за това;

2. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) наложените на регистрираните одитори административни наказания с влезли в сила наказателни постановления;

3. влязлото в сила решение на Комисията за приложена надзорна мярка по чл. 89, ал. 2, т. 5, 6, 7 или 8, включително срока за нейното прилагане;

4. влязлото в сила решение за наложена дисциплинарна мярка по чл. 40, ал. 3, т. 5 или 6, включително срока за нейното прилагане;

5. (нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) оценката по чл. 87, ал. 8;

6. (предишна т. 5 – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) временно неупражняване на професионална дейност, различно от т. 3 и 4.

(6) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Публичната информация по ал. 5 се оповестява на официалните интернет страници на Комисията и на ИДЕС, както следва:

1. информацията по т. 1 се актуализира в 7-дневен срок от узнаването и се архивира;
2. информацията по т. 2 се публикува в едномесечен срок от влизането в сила на административното наказание и остава публична в продължение на 5 години;
3. информацията по т. 3 се публикува в едномесечен срок от влизането в сила на надзорната мярка и остава публична през срока на нейното действие;
4. информацията по т. 4 се публикува в едномесечен срок от влизането в сила на дисциплинарната мярка, включително и произтичащите от нея последици, и остава публична през срока на нейното действие;
5. информацията по т. 5 се публикува в 14-дневен срок от датата на решението на Комисията, с което оценката е определена, и остава публична до приемането на решение за нова оценка.

Вписване на регистрирани одитори от други държави – членки на Европейския съюз

Чл. 22. (1) Физическо лице, придобило в друга държава – членка на Европейския съюз, правоспособност да подписва одиторски доклади с мнение върху финансови отчети, се вписва в регистъра по чл. 20 след успешното полагане пред ИДЕС на изпити по българско търговско, данъчно и осигурително право на български език. Изпитите се провеждат в съответствие с правилата по чл. 71, ал. 3, т. 4.

(2) Одиторско дружество, регистрирано в друга държава – членка на Европейския съюз, което желае да извършва финансов одит в страната, се вписва в регистъра по чл. 20, при условие че всяко физическо лице, извършващо финансов одит от името на одиторското дружество, е вписано в регистъра.

(3) За вписване в регистъра по чл. 20 лицата по ал. 1 и 2 подават заявление, към което прилагат удостоверение за регистрация, издадено не по-рано от три месеца от датата на подаване на заявлението от компетентния орган на държавата членка по произход.

(4) Професионалната дейност на регистрираните одитори, вписани по реда на този член, подлежи на публичен надзор по реда на този закон.

(5) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Комисията уведомява компетентния орган на държавата членка по произход за всеки регистриран одитор, вписан по реда на ал. 1 – 3.

Вписване на регистрирани одитори от трети държави

Чл. 23. (1) В регистъра по чл. 20 се вписва всеки одитор – физическо лице, от трета държава, който представи одиторски доклад от задължителен одит на годишен финансов отчет на дружество, учредено извън Европейския съюз, чиито прехвърляеми ценни книжа са допуснати за търгуване на регулиран пазар в страната, освен когато дружеството издава единствено дългови ценни книжа по смисъла на чл. 100к, ал. 2, т. 4 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, допуснати до търговия на регулиран пазар, с единична номинална стойност не по-малка от левовата равностойност на 50 000 евро, или в случаите на дългови ценни книжа, деноминирани във валута, различна от евро, с номинална стойност към датата на издаването им не по-малка от левовата равностойност на 50 000 евро.

(2) При спазване на реципрочност се вписва в регистъра по чл. 20 всеки одитор – физическо лице, от трета държава, след като представи доказателства, че отговаря на изисквания, равностойни на предвидените в чл. 13 – 19 и чл. 20, ал. 2, и след успешно полагане на изпитите по чл. 22, ал. 1.

(3) При спазване на реципрочност се вписва в регистъра по чл. 20 като регистриран одитор – одиторско дружество, от трета държава, което представи доказателства, че:

1. три четвърти от членовете на органите на управление и регистрираните одитори, извършващи задължителен финансов одит от името на дружеството, отговарят на изисквания, равностойни на предвидените в чл. 13 – 19 и чл. 20, ал. 2;

2. дружеството извършва задължителен финансов одит при спазване на изискванията за независимост и обективност и правила, равностойни на предвидените в чл. 31 и 54;

3. одиторското дружество публикува на своята интернет страница годишен доклад за прозрачност, отговарящ на изискванията на Регламент (ЕС) № 537/2014.

(4) Професионалната дейност на одитори от трети държави, вписани в регистъра по чл. 20, подлежи на публичен надзор по реда на този закон.

(5) За одиторите от трети държави, вписани в регистъра по чл. 20, се прилагат и изискванията на Регламент (ЕС) № 537/2014.

(6) Комисията уведомява Европейската комисия за извършената оценка на реципрочността по ал. 2 и 3, както и за основните договорености за сътрудничество със системите за публичен надзор, гарантиране на качеството и налагане на санкции.

(7) Одиторските доклади от задължителен финансов одит, издадени от одитори или одиторски дружества от трети държави, които не са регистрирани в страната по съответния ред, не пораждаат правни последици на територията на страната.

Отписване от регистъра

Чл. 24. (1) Регистрираният одитор се отписва от регистъра по чл. 20 в следните случаи:

1. подаване на заявление за заличаване на регистрацията;

2. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) влязла в сила присъда за извършено умишлено престъпление от общ характер;

3. временно лишаване от право да упражнява одиторска професия;

4. влязло в сила решение за временно изключване от ИДЕС;

5. когато одиторско дружество престане да отговаря на изискванията на чл. 7, ал. 3;

6. смърт на физическото лице.

(2) При отписване или при временно лишаване от правото да упражнява одиторска професия на регистриран одитор, одобрен и в друга държава – членка на Европейския съюз, и вписан в регистъра на тази държава членка, Комисията уведомява за това компетентните органи на съответната държава членка, като посочва и причините за това.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) В случаите по ал. 1, т. 1 – 5 по преценка на Комисията съответната одиторска практика до датата на отписване може да бъде проверена чрез инспекция или разследване.

Повторно вписване в регистъра

Чл. 25. (1) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Регистриран одитор – физическо лице, който 4 или повече години е бил отписан от регистъра по чл. 20 на основание чл. 24, ал. 1, т. 1 – 4, може да бъде вписан отново в регистъра след практическо обучение от една година, проведено по реда на чл. 19 през последните две години преди повторното вписване.

(2) За повторно вписване в регистъра дипломираният експерт-счетоводител подава заявление, към което се прилага свидетелство за съдимост, документ за удостоверяване на изпълнението на изискванията на ал. 1, както и декларация, че отговаря на изискванията на този закон.

Чл. 26. (Отм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.).

Клетва

Чл. 27. (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Всеки дипломиран експерт-счетоводител преди вписването му в регистъра по чл. 36, ал. 1, т. 5 полага клетва пред ИДЕС съгласно неговия устав.

Професионален печат

Чл. 28. (1) Професионалният печат на регистриран одитор – физическо лице, е с елипсовидна форма. Върху него са изписани името, фамилията и номерът на регистрирания одитор в регистъра по чл. 20.

(2) Професионалният печат на регистриран одитор – одиторско дружество, е с елипсовидна форма. Върху него са изписани "Одиторско дружество", неговата фирма и седалище, както и номерът в регистъра по чл. 20.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Печатите по ал. 1 и 2 се издават от Комисията след вписване в регистъра по чл. 20.

(4) Печатите по ал. 1 и 2 се използват за удостоверяване на одита на финансовите отчети или в други случаи, предвидени със закон.

(5) (Нова – ДВ, бр. 105 от 2020 г., в сила от 1.01.2021 г.) Когато всички подписи върху годишния счетоводен отчет и одиторския доклад са електронни подписи, не се изисква полагането на професионалния печат на регистрирания одитор. В този случай върху годишния счетоводен отчет и одиторския доклад се вписва регистрационният номер на одитора от регистъра по чл. 20.

Глава трета

УПРАЖНЯВАНЕ НА ОДИТОРСКА ПРОФЕСИЯ

Права на регистрирания одитор

Чл. 29. (1) Регистрираните одитори имат изключителното право да извършват финансов одит при условията и по реда на този закон.

(2) При извършване на финансов одит регистрираният одитор има право:

1. да изисква и да получи пълно съдействие от ръководството на одитираното предприятие по въпроси, имащи отношение към изготвяне на финансовите отчети;
2. да получи неограничен достъп до всякаква информация във връзка с дейността на одитираното предприятие, имаща отношение към изготвяне на финансовите отчети;
3. да присъства при провеждането на инвентаризация на активите и пасивите на одитираното предприятие;
4. по негова преценка да наблюдава процеси, свързани с дейността и управлението на одитираното предприятие.

Продължаващо професионално развитие

Чл. 30. (1) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Всеки регистриран одитор – физическо лице, провежда обучение за поддържане и развитие на професионалната си квалификация с продължителност не по-малка от 40 часа за календарна година.

(2) Условията и редът за провеждане и отчитане на обучението за поддържане и развитие на професионалната квалификация на регистрираните одитори се определят с правилата по чл. 71, ал. 3, т. 4.

Задължения на регистрирания одитор

Чл. 31. (1) При упражняване на одиторската професия регистрираният одитор е длъжен да:

1. спазва фундаменталните принципи на професионалната етика – почтеност, обективност, професионална компетентност и надлежно внимание, конфиденциалност и професионално поведение, съгласно изискванията на приложимите одиторски стандарти и Етичния кодекс;
2. изпълнява поетия одиторски ангажимент в съответствие с приложимите одиторски стандарти;
3. защитава по подходящ начин професионалната тайна по отношение на информацията и документите, до които има достъп, както по време на изпълнение на одиторски ангажимент, така и след приключването му;
4. предоставя при поискване на заместващия го регистриран одитор достъп до притежаваната от него относима информация за одитираното предприятие и изпълнения от него финансов одит за предходни години съгласно изискванията на приложимите одиторски стандарти и Етичния кодекс и да може да удостовери, че е предоставил на заместващия го регистриран одитор достъп до тази информация;
5. информира ръководството на одитираното предприятие за установени и възможни съществени нарушения на действащото законодателство, на негови учредителни и други вътрешни актове, доколкото са му станали известни при изпълнение на одиторски ангажимент;
6. разяснява на ръководството на одитираното предприятие характера и основанията за модифициране на одиторското мнение в одиторския доклад, както и на параграфите за обръщане на внимание и по други въпроси, с които не е модифицирано одиторското мнение;
7. отчита ежегодно дейността си в съответствие с правилата по чл. 71, ал. 3, т. 4;
8. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) се застрахова за рисковете на своята дейност за вреди, настъпили вследствие на виновно неизпълнение на неговите задължения, с изключение на времето, през което не предоставя услуги, включващи ангажименти за финансов одит, за преглед на финансова информация и за изразяване на сигурност, различни от одит или преглед;
9. съдейства на Комисията и на ИДЕС при упражняването на техните правомощия;
10. съхранява одиторската документация за срок 5 години след датата на одиторския доклад;
11. членува в ИДЕС и спазва неговия устав;
12. предоставя ежегодно на Комисията информация за одитираните от него предприятия и за получените от тях общи приходи при условия и по ред, определени от Комисията.

(2) В допълнение на задълженията по ал. 1 при извършване на задължителен финансов одит в предприятие от обществен интерес регистрираният одитор е длъжен да:

1. информира ръководството и одитния комитет на предприятието за всички обстоятелства, които са или биха накърнили неговата независимост при изпълнение на поет одиторски ангажимент;
2. предоставя достъп до допълнителните доклади по чл. 60 и до всяка друга информация, предавана на компетентните органи съгласно чл. 61, в качеството си на предходен регистриран одитор;
3. информира одитния комитет на одитираното предприятие за установени и възможни съществени нарушения на действащото законодателство, на негови учредителни и други вътрешни актове, доколкото са му станали известни при изпълнение на одиторски ангажимент;
4. разяснява на одитния комитет на одитираното предприятие характера и основанията за модифициране на одиторското мнение в одиторския доклад, както и на параграфите за обръщане на внимание и по други въпроси, с които не е модифицирано одиторското мнение.

(3) Изискванията по ал. 1, т. 11 не са задължителни за регистрираните одитори от други държави – членки на Европейския съюз, и от трети държави.

(4) Минималната застрахователна сума по задължителна застраховка "Професионална отговорност" за регистрирани одитори, неаудитиращи предприятия от обществен интерес, е 20 000 лв. за всяко застрахователно събитие и 60 000 лв. за всички застрахователни събития за една година, а за регистрирани одитори, аудитиращи предприятия от обществен интерес, е 250 000 лв. за всяко застрахователно събитие и 1 000 000 лв. за всички застрахователни събития за една година.

(5) При прекратяване упражняването на одиторската професия и след отписване от регистъра по чл. 20 съответното лице не е длъжно да сключва допълнителна застраховка съгласно чл. 469, ал. 6 от Кодекса за застраховането.

(6) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Договорът по задължителна застраховка "Професионална отговорност" се подновява, като се осигурява непрекъснатост на покритието, освен в случаите, когато регистрираният одитор не упражнява дейност, свързана с предоставянето на услуги, включващи ангажименти за финансов одит, за преглед на финансова информация и за изразяване на сигурност, различни от одит или преглед, и е декларирал това обстоятелство по реда на чл. 21, ал. 4.

(7) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Регистриран одитор, който упражнява одиторската професия само по трудов договор в одиторско дружество и/или чрез участие в такава, не е длъжен да сключва лична застраховка "Професионална отговорност".

Имуществена отговорност

Чл. 32. (1) Регистрираният одитор носи имуществена отговорност за вредите, които е причинил, ако те са пряка и непосредствена последица от негово виновно действие или бездействие.

(2) Когато финансов одит е извършен съвместно от повече от един регистриран одитор, имуществената отговорност на регистрираните одитори е солидарна.

(3) Отговорността по ал. 1 се осъществява съгласно Закона за задълженията и договорите и по правилата на общото исково производство.

(4) Отговорността на регистрирания одитор към предприятието доверител се ограничава до трикратния размер на договореното възнаграждение, но не по-малък от посочените в чл. 31, ал. 4 суми за едно застрахователно събитие. Ограничението на отговорността не се прилага при умишлено неправомерно поведение на регистрирания одитор, включително при обявяване на предприятието доверител в несъстоятелност.

Исключване на отговорността

Чл. 33. Регистрираните одитори не носят отговорност за допуснати нарушения от ръководството и служителите на одитираните предприятия, както и за разкриването на измами в одитираните предприятия.

Отговорност на ръководството на одитираното предприятие

Чл. 34. Финансовият одит не освобождава от отговорност ръководството на одитираното предприятие за законосъобразността и целесъобразността на действията му през одитирания период, включително за изготвените от него финансови отчети и/или друга финансова или нефинансова информация, както и за контролната система на предприятието.

Глава четвърта **ИНСТИТУТ НА ДИПЛОМИРАНИТЕ ЕКСПЕРТ-** **СЧЕТОВОДИТЕЛИ**

Статут на ИДЕС

Чл. 35. (1) Институтът на дипломираните експерт-счетоводители е юридическо лице на самостоятелна издръжка със седалище София.

(2) Институтът на дипломираните експерт-счетоводители е професионална организация на дипломираните експерт-счетоводители и регистрираните одитори, която осигурява упражняването на професионалната дейност на своите членове, включително извършването на финансов одит в интерес на обществото, при спазване на стандартите за професионално и етично поведение.

Функции на ИДЕС

Чл. 36. (1) Институтът на дипломираните експерт-счетоводители организира, ръководи и контролира професионалната дейност на своите членове, като:

1. организира и провежда изпитите за получаване на диплома за дипломиран експерт-счетоводител и придобиване на правоспособност на регистриран одитор;
2. организира и провежда изпитите за придобиване на правоспособност на регистриран одитор от други държави – членки на Европейския съюз, и от трети държави;
3. организира и провежда обучения на кандидатите за дипломирани експерт-счетоводители, за повишаване на професионалната квалификация на своите членове и по продължаващото професионално развитие на регистрираните одитори;
4. (отм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.);
5. организира и поддържа регистъра на дипломираните експерт-счетоводители;
6. разработва и предлага за утвърждаване от Комисията правилата за изпълнение на дейностите по т. 1 – 5;
7. разработва, внедрява и поддържа функционираща вътрешна система за контрол на професионалната дейност на своите членове и за спазване изискванията на Етичния кодекс;
8. извършва проверки на професионалната дейност на своите членове по подадени от заинтересовани лица сигнали или по инициатива на органите на ИДЕС; в екипите за извършване на проверките може да участват и инспектори от Комисията;
9. дава методически указания и разработва професионални одиторски правила и техники, практически наръчници и технически средства за подпомагане на дейността на своите членове;
10. издава професионална литература, учебни помагала, научни трудове и други материали, свързани с упражняването, развитието и популяризирането на професията на дипломиран експерт-счетоводител и регистриран одитор;
11. организира, подпомага и извършва изследователска дейност в областта на финансовия одит, на счетоводството и на финансовия анализ и управление, както и за други съпътстващи одиторската професия области;
12. налага дисциплинарни мерки на своите членове.

(2) Органите и служителите от администрацията на ИДЕС, които са свързани с изпълнение на дейностите по ал. 1, т. 8 и функциите по чл. 85, ал. 3, са длъжни да спазват изискванията за опазване на професионалната тайна съгласно чл. 82.

Правомощия на председателя на ИДЕС

Чл. 37. Институтът на дипломираните експерт-счетоводители се представлява от неговия председател.

Органи на ИДЕС

Чл. 38. (1) Органи на ИДЕС са:

1. общото събрание;

2. управителният съвет;
  3. контролният съвет;
  4. съветът по професионална етика;
  5. съветът за контрол по качеството на одиторските услуги;
  6. дисциплинарният съвет.
- (2) Общото събрание се състои от всички членове на ИДЕС и приема устав, избира председател на ИДЕС и членове на другите негови органи.
- (3) Управителният съвет организира и ръководи цялостната дейност на ИДЕС за постигане на неговите цели и се отчита пред общото събрание. Председателят на ИДЕС е член на управителния съвет и ръководи неговите заседания.
- (4) Контролният съвет контролира изпълнението на решенията на общото събрание и на управителния съвет, изпълнението на бюджета на ИДЕС, спазването на неговия устав и вътрешни правила.
- (5) Съветът по професионална етика контролира изпълнението на изискванията на Етичния кодекс от членовете на ИДЕС.
- (6) Съветът за контрол по качеството на одиторските услуги контролира качеството на професионалната дейност на членовете на ИДЕС чрез проверки.
- (7) Дисциплинарният съвет разглежда констатациите на контролния съвет, на съвета за контрол по качеството на одиторските услуги и на съвета по професионална етика и се произнася с решение по тях.
- (8) Контролният съвет разработва правила за своята работа, които се утвърждават от общото събрание.
- (9) Съветът по професионална етика, съветът за контрол по качеството на одиторските услуги и дисциплинарният съвет разработват правила за своята работа, които се утвърждават от управителния съвет. Тези съвети координират своята дейност с управителния съвет, като са независими в своята професионална преценка по отношение на разглежданите от тях случаи/преписки.
- (10) (Изм. – ДВ, бр. 105 от 2020 г., в сила от 1.01.2021 г.) Членовете на органите на ИДЕС са членове на института. Членовете на управителния съвет, на контролния съвет, на съвета по професионална етика, на съвета за контрол по качеството на одиторските услуги и на дисциплинарния съвет трябва да отговарят на следните изисквания:
1. да притежават добро име и професионална репутация в обществото;
  2. да имат най-малко 5 години професионален опит в областта на финансовия одит, от които най-малко три години като регистриран одитор.
- (11) Организацията и дейността на органите по ал. 1 се уреждат с устава на ИДЕС.

Финансиране на дейността на ИДЕС

Чл. 39. Финансирането на дейността на ИДЕС се осигурява от:

1. встъпителни и годишни вноски от членовете;
2. приходи от такси за провеждане на курсове и изпити;
3. приходи от абонамент и от издателска дейност;
4. приходи от извършване на консултантски услуги;
5. приходи от санкции, налагани от ИДЕС;
6. приходи от дарения;
7. други приходи.

Дисциплинарна отговорност

Чл. 40. (1) За нарушение на устава на ИДЕС регистрираните одитори и дипломираните експерт-счетоводители носят дисциплинарна отговорност.

(2) За установени от съвета по професионална етика, съвета за контрол по качеството на одиторските услуги и на контролния съвет нарушения съответните преписки се предават на дисциплинарния съвет, за което се информира управителният съвет на ИДЕС.

(3) За нарушенията на устава на ИДЕС се налагат следните дисциплинарни мерки:

1. задължително предписание за отстраняване на констатирано нарушение;
2. публикуване на интернет страницата на ИДЕС на констатираните нарушения за срок една година;
3. лишаване от право да бъде избран в органите на ИДЕС за срок до три години;
4. предупреждение за изключване от ИДЕС;
5. временно изключване от ИДЕС за срок до три години;
6. временно изключване от ИДЕС за срок 5 години;
7. глоба от 1000 до 15 000 лв.

(4) Когато в резултат от извършена по реда на чл. 36, ал. 1, т. 8 проверка се установят нарушения, извършени от регистриран одитор при упражняване на професионалната му дейност, които са нарушения на разпоредбите на закона и/или на Регламент (ЕС) № 537/2014, управителният съвет изпраща на Комисията доклада от проверката. Комисията извършва разследване и уведомява ИДЕС за резултатите от него, наложените административни наказания и приложените надзорни мерки. В този случай ИДЕС не налага дисциплинарни мерки.

Дисциплинарно производство

Чл. 41. (1) Дисциплинарно производство се образува с решение на дисциплинарния съвет на ИДЕС.

(2) Дисциплинарният съвет разглежда в закрито заседание преписките от извършени проверки от органите на ИДЕС с участието на проверявания регистриран одитор или дипломиран експерт-счетоводител.

(3) Дисциплинарният съвет допуска всички доказателства, които са от значение за изясняване на случая.

(4) Дисциплинарният съвет се произнася в 14-дневен срок от последното заседание, на което е разглеждана съответната преписка по ал. 2.

(5) Дисциплинарният съвет налага дисциплинарните мерки по чл. 40, ал. 3, т. 1 – 4 или 7 и предлага на управителния съвет да наложи мерките по чл. 40, ал. 3, т. 5 или 6.

(6) Управителният съвет взема с мнозинство две трети от членовете си решение за налагане на мерките по чл. 40, ал. 3, т. 5 или 6 в 14-дневен срок от получаване на предложението.

(7) В дисциплинарното производство се прилагат разпоредбите на глава пета, раздел I от Административнопроцесуалния кодекс.

(8) Не се образува дисциплинарно производство, а образуваното се прекратява, когато са изтекли две години от извършване на нарушението.

(9) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Институтът на дипломираните експерт-счетоводители уведомява писмено Комисията за приложените дисциплинарни мерки по чл. 40, ал. 3, т. 5 и 6 в 14-дневен срок от приемането на съответните решения, както и от влизането им в сила.

Обжалване на наложена дисциплинарна мярка

Чл. 42. (1) Решението за налагане на дисциплинарна мярка по чл. 40, ал. 3, т. 1 – 4 или 7 може да се обжалва в 14-дневен срок от съобщаването му на заинтересованото лице пред

управителния съвет на ИДЕС. Управителният съвет се произнася с решение по жалбата в едномесечен срок от получаването ѝ.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Решението на управителния съвет за налагане на мярка по чл. 40, ал. 3, т. 1 е окончателно. Решението на управителния съвет за налагане на мярка по чл. 40, ал. 3, т. 2 – 7 подлежи на обжалване пред Административния съд – град София, по реда на глава десета, раздел I на Административнопроцесуалния кодекс.

(3) (Отм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.).

(4) (Отм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.).

Принудително изпълнение на дисциплинарна мярка глоба

Чл. 43. Принудителното изпълнение на влязло в сила решение, с което е наложена дисциплинарна мярка глоба, се допуска по искане на управителния съвет на ИДЕС по реда на чл. 418 от Гражданскопроцесуалния кодекс.

ЧАСТ ВТОРА ФИНАНСОВ ОДИТ

Глава пета ФИНАНСОВ ОДИТ НА ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ – ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ

Цел

Чл. 44. (1) Целта на финансовия одит е получаване на разумна степен на сигурност, че финансовият отчет не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия, дължащи се на грешки или измама, за да бъде изразено от регистрирания одитор одиторско мнение дали този финансов отчет е изготвен във всички съществени аспекти на съответствие с приложимата за предприятието счетоводна база.

(2) За общите рамки за финансово отчитане, приети като приложима счетоводна база, одиторското мнение е дали финансовият отчет е представен достоверно, във всички съществени аспекти, или дали дава вярна и честна представа за финансовото състояние, резултатите от дейността и паричните потоци на одитираното предприятие към датата на финансовия отчет, в съответствие с приложимата счетоводна база.

(3) Изразяването на одиторско мнение се извършва чрез писмен одиторски доклад.

Обхват

Чл. 45. (1) Финансовият одит обхваща процедури за постигане на разумна степен на сигурност:

1. за спазване принципите на счетоводството съгласно приложимата счетоводна база;
2. доколко счетоводната политика на одитираното предприятие е целесъобразна за неговата дейност и е съвместима с приложимата счетоводна база и счетоводните политики, използвани в съответния отрасъл;
3. за последователността на прилагането на оповестената счетоводна политика съгласно приложимата счетоводна база;
4. за ефективността на системата на вътрешния контрол, ограничена до постигане целите на одита;
5. за процеса на счетоводното приключване и изготвянето на финансовия отчет;

б. за достоверността и необходимата за потребителите обхватност на представената и оповестена във финансовия отчет информация съгласно приложимата счетоводна база.

(2) Когато се изисква по закон, регистрираният одитор изразява становище относно съответствието между информацията във финансовия отчет и тази в доклада за дейността на ръководството на одитираното предприятие, както и всяка друга информация, която органите на управление на предприятието предоставят заедно с одитирания финансов отчет.

(3) Без да се засягат изискванията за докладване по този закон и Регламент (ЕС) № 537/2014, обхватът на финансов одит не включва изразяване на сигурност относно бъдещата жизнеспособност на одитираното предприятие, нито за ефективността или ефикасността, с които ръководството на одитираното предприятие е управлявало или ще управлява дейността на предприятието.

Етични изисквания

Чл. 46. Преди поемане на одиторски ангажимент и по време на неговото извършване регистрираният одитор оценява и документира писмено съответствието с изискванията на приложимите одиторски стандарти и на Етичния кодекс по отношение на своята независимост и на фундаменталните етични принципи.

Професионален скептицизъм и професионална преценка

Чл. 47. (1) (Доп. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) При извършване на финансов одит регистрираният одитор действа с професионален скептицизъм и прилага професионална преценка при спазване изискванията на този закон и в съответствие с приложимите одиторски стандарти. Регистрираният одитор поддържа професионален скептицизъм, като взема предвид възможността за наличие на съществено неправилно отчитане и/или докладване, дължащи се на факти или поведение, индикиращи нередности, включително измама или грешка, независимо че предишният опит на регистрирания одитор е показал, че ръководството на одитираното предприятие и лицата, натоварени с общо управление, действат честно и почтено.

(2) Алинея 1 се прилага и когато регистрираният одитор прави преглед на приблизителни оценки на ръководството на одитираното предприятие относно справедливите стойности, обезценката на активите, провизиите и бъдещите парични потоци, които са от значение за определяне на способността на одитираното предприятие да продължи да функционира като действащо.

Поемане на ангажимент за финансов одит

Чл. 48. (1) Поемането на ангажимент за финансов одит се осъществява с писмо за поемане на одиторски ангажимент, подписано от предприятието доверител и от регистрирания одитор, съгласно изискванията на приложимите одиторски стандарти. В писмото за поемане на одиторския ангажимент се посочва регистрираният одитор, отговорен за извършването на одита.

(2) Одиторското възнаграждение и условията за заплащане се договарят между лицата по ал. 1. Възнаграждението за извършване на финансов одит не може да бъде условно или определено на база предоставяне на допълнителни услуги на одитираното предприятие.

(3) Изборът на регистриран одитор за изпълнение на задължителен финансов одит на годишни финансови отчети се извършва с решение на общото събрание на съдружниците/акционерите, от неограничено отговорните съдружници или от едноличния собственик на капитала в предприятието доверител. Изборът на регистриран одитор за изпълнение на доброволен финансов одит може да се извърши и от други органи на предприятието доверител.

(4) Всяка договорна клауза, по силата на която изборът на общото събрание на акционерите или членовете на предприятието доверител се ограничава до определени категории или списъци на регистрирани одитори във връзка с назначаването на регистриран одитор, който да извърши задължителен финансов одит на финансови отчети на това предприятие, се забранява. Всички подобни клаузи са нищожни.

Освобождаване на регистриран одитор от изпълнение на поет ангажимент за финансов одит

Чл. 49. (1) Регистриран одитор, който е избран и с когото има подписано писмо по чл. 48, не може да откаже издаването на одиторски доклад или да бъде освободен от ангажимента предсрочно, освен при наличието на основателни причини. Различие в мненията относно счетоводно третиране или обхват и характер на одиторските процедури не е основателна причина за отказ от издаване на одиторски доклад или за предсрочно освобождаване от ангажимент.

(2) Основателна причина по ал. 1 е някое от следните обстоятелства:

1. наличие на факти и обстоятелства, които нарушават независимостта или обективността на регистрирания одитор;
2. обективна невъзможност да бъде изпълнен поетият ангажимент за финансов одит;
3. други обстоятелства, посочени в приложимите одиторски стандарти и/или в други нормативни актове, при одиторски ангажименти, които са различни от задължителен финансов одит и свързани с одита услуги и не са предоставени на предприятия от обществен интерес; в тези случаи регистрираният одитор документира всички обстоятелства, обосноваващи предсрочното освобождаване от ангажимент.

(3) При предсрочно освобождаване или отказ от изпълнение на поет ангажимент за задължителен финансов одит одитираното предприятие и регистрираният одитор уведомяват писмено в 7-дневен срок Комисията и ИДЕС за освобождаването или за отказа, като посочват основанията за това. При задължителен финансов одит на финансов отчет на предприятие от обществен интерес по същия ред се уведомяват и съответните органи с регулативни и надзорни правомощия по отношение на дейността на одитираното предприятие.

(4) Когато при задължителен финансов одит на финансов отчет на предприятие от обществен интерес бъде установено, че е налице основателна причина по ал. 2, т. 1, съдружниците, представляващи 5 на сто или повече от правата на глас или от капитала на одитираното предприятие, както и Комисията може да предявят по съдебен ред иск за предсрочно освобождаване от ангажимента на регистрирания одитор.

Документиране

Чл. 50. (1) Документирането на финансовия одит и процедурите по изпълнението му се извършват в съответствие с разпоредбите на действащото законодателство и изискванията на приложимите одиторски стандарти.

(2) Ръководството на одитираното предприятие предоставя на регистрирания одитор финансовия отчет за одит, както и подписано представително писмо от органа за управление съгласно изискванията на приложимите одиторски стандарти.

(3) В случаите на задължителен финансов одит ръководството на одитираното предприятие предоставя на регистрирания одитор освен посоченото в ал. 2 и решението на съответния орган на управление за одобрението на финансовия отчет и доклада за дейността.

(4) Органите за управление на одитираното предприятие са длъжни да предоставят и всяка друга информация, необходима на регистрирания одитор за извършването на финансовия одит и за издаването на одиторски доклад.

Удостоверяване на резултатите от извършен финансов одит

Чл. 51. (1) Регистрираният одитор представя резултатите от извършения финансов одит в одиторски доклад.

(2) Одиторският доклад се изготвя в писмена форма съгласно приложимите одиторски стандарти.

(3) При задължителен финансов одит одиторският доклад отговаря на изискванията на ал. 2, като съдържа най-малко следното:

1. адресат/адресати;

2. дата на съставяне;

3. наименование на предприятието, чийто финансов отчет е предмет на финансовия одит; уточняване на вида на финансовия отчет, датата и периода, които обхваща; посочване на счетоводната база, която е била приложена при изготвянето му;

4. описание на финансовия одит, в което най-малко се посочват приложимите одиторски стандарти, в съответствие с които е извършен;

5. одиторско мнение, което може да бъде немодифицирано, квалифицирано или отрицателно и ясно изразява мнението на регистрирания одитор за това дали финансовият отчет дава вярна и честна представа съгласно приложимата счетоводна база и отговаря на законовите изисквания, когато е приложимо, или отказ от мнение, ако регистрираният одитор не може да изрази одиторско мнение;

6. други въпроси, на които регистрираният одитор е обърнал внимание с параграф, без да квалифицира одиторското мнение;

7. становище дали докладът за дейността съответства на финансовите отчети за същата финансова година и дали е бил изготвен в съответствие с приложимите законови изисквания;

8. изявление дали са налице случаи на съществено невярно представяне в доклада за дейността на одитираното предприятие и характера на невярното представяне;

9. констатация за всякаква съществена несигурност, свързана със събития или условия, които могат да породят сериозни съмнения относно способността на предприятието да продължи дейността си като действащо предприятие;

10. адрес за кореспонденция – за физическо лице, или адрес на управление – за дружество, посочени в регистъра по чл. 20.

(4) При задължителен финансов одит на финансов отчет на предприятие от обществен интерес одиторският доклад отговаря на изискванията на ал. 3, както и когато е приложимо, на изискванията на чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014.

(5) Когато финансовият одит е извършен съвместно от повече от един регистриран одитор, регистрираните одитори постигат съгласие по резултатите от финансовия одит и представят общ одиторски доклад и одиторско мнение. В случай на несъгласие всеки регистриран одитор представя своето одиторско мнение в отделен абзац от одиторския доклад и посочва причината за несъгласието.

(6) Одиторският доклад при задължителен финансов одит се удостоверява със:

1. името на регистрирания одитор, личния му подпис и професионалния му печат – когато финансовият одит е извършен пряко от регистрирания одитор като физическо лице или чрез търговското дружество, чрез което упражнява одиторската професия;

2. наименованието на фирмата, името и личния подпис на представляващия и професионалния печат на одиторското дружество, както и с името и личния подпис на регистрирания одитор, отговорен за одита от името на одиторското дружество, когато финансовият одит е извършен от одиторско дружество.

(7) Когато задължителният финансов одит е извършен съвместно от повече от един регистриран одитор, одиторският доклад се удостоверява със:

1. името на регистрирания одитор, личния му подпис и професионалния му печат – за всеки регистриран одитор, участвал в извършването на съвместния одит в качеството си на физическо лице;

2. наименованието на фирмата, името и личния подпис на представляващия и професионалния печат на одиторското дружество, както и с името и личния подпис на регистрирания одитор, отговорен за одита от името на одиторското дружество – за всяко одиторско дружество, участвало в съвместния одит.

(8) Одиторският доклад при задължителен финансов одит на консолидиран финансов отчет отговаря на изискванията по ал. 1 – 6. Когато се изисква докладване за съответствието между доклада за дейността и финансовия отчет съгласно чл. 45, ал. 2 на ниво група по смисъла на § 1, т. 2 от допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, регистрираният одитор изразява становище за съответствие на консолидирания финансов отчет и консолидирания доклад за дейността.

(9) При задължителен финансов одит личният подпис и професионалният печат на регистрирания одитор се поставят върху одиторския доклад и върху всеки от елементите на годишния финансов отчет, без приложението, съгласно приложимата счетоводна база, за които е изразено одиторското мнение.

Финансов одит на друга финансова информация

Чл. 52. Разпоредбите на тази глава се прилагат и за ангажименти за извършване на финансов одит на друга финансова информация.

Глава шеста

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ИЗВЪРШВАНЕТО НА ЗАДЪЛЖИТЕЛЕН ФИНАНСОВ ОДИТ НА ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ

Подготовка на финансовия одит и оценка на заплахите за независимостта

Чл. 53. В допълнение на задълженията по глава пета, при поемане и продължаване на ангажимент за задължителен финансов одит регистрираният одитор оценява и документираща писмено дали:

1. са изпълнени изискванията за независимост и обективност по чл. 54;
2. има заплахи за неговата независимост и какви предпазни мерки са приложени за намаляване на тези заплахи;
3. разполага с компетентни служители, време и ресурси, необходими за извършване на финансовия одит;
4. (нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) отговорният одитор е вписан в регистъра по чл. 20 в случаите, когато ангажиментът се изпълнява от одиторско дружество.

Независимост и конфликт на интереси

Чл. 54. (1) Регистрираният одитор, както и всяко физическо лице, което е в състояние пряко или косвено да окаже влияние върху резултата от задължителния финансов одит, трябва да бъде независим от одитираното предприятие и да не участва в процеса на вземане на решения в него. Изискването за независимост се спазва най-малко както през периода, обхванат от финансовите отчети – предмет на одита, така и през периода, в който се извършва финансовият одит.

(2) Регистрираният одитор предприема необходимите предпазни мерки, за да може при извършването на финансов одит независимостта му да не бъде повлияна от съществуващ или от потенциален конфликт на интереси или от икономически или друг вид преки или косвени взаимоотношения. Тези изисквания се прилагат и за:

1. неговата одиторска мрежа, когато е приложимо, и
2. всички лица, работещи за него или под негов контрол, или които са пряко или косвено свързани с него чрез взаимоотношения на контрол.

(3) Регистрираният одитор не извършва задължителен финансов одит, ако една обективна, разумна и информирана трета страна би могла да направи заключение, като вземе предвид приложените от него предпазни мерки, че независимостта му е компрометирана от наличието на риск от проверка на собствената му дейност, наличие на собствен интерес, застъпничество, близки отношения или заплаха, вследствие на финансови, лични, икономически, трудови или други взаимоотношения между:

1. него, неговата одиторска мрежа и всяко физическо лице, което е в състояние да окаже влияние върху резултата от одита, и
2. одитираното предприятие.

(4) Регистрираният одитор отразява в работните документи по одита всички съществени заплахи за своята независимост, както и приложените мерки за смекчаване ефекта на тези заплахи.

(5) Регистрираният одитор не участва в извършването на задължителен финансов одит, нито влияе по някакъв начин на резултатите от него, ако:

1. притежава финансови инструменти на одитираното предприятие, различни от дялове, притежавани непряко чрез диверсифицирани колективни инвестиционни схеми;

2. притежава финансови инструменти на предприятие, свързано с одитираното предприятие, притежаването на които може да породи или да се възприеме като пораждащо конфликт на интереси, и които са различни от дялове, притежавани непряко чрез диверсифицирани колективни инвестиционни схеми;

3. е бил в трудови или икономически, или друг вид отношения с това одитирано предприятие през периодите по ал. 1, като тези отношения могат да породят или да се възприемат като пораждащи конфликт на интереси;

4. е налице обстоятелство по т. 1 – 3 за съпруг или роднина по права или по съребрена линия до втора степен включително, или за лица, свързани с регистрирания одитор.

(6) Лицата по ал. 2 не искат и не приемат подаръци или услуги под формата на пари или под друга форма от одитираното предприятие или от всяко друго предприятие, свързано с одитираното предприятие, освен ако обективна, разумна и информирана трета страна не би преценила, че тяхната стойност е незначителна или неносеща последствия.

(7) Когато в периодите по ал. 1 одитираното предприятие бъде придобито от друго, слее се с друго или придобие друго предприятие, регистрираният одитор установява и подлага на оценка всички предишни или настоящи интереси или отношения с това предприятие, включително услуги, различни от одиторските, предоставени на това предприятие, които биха могли да компрометират неговата независимост и възможността да продължи извършването на задължителен одит след датата на преобразуване. При първа възможност и най-късно в срок до три месеца от датата на преобразуването регистрираният одитор предприема необходимите действия за преустановяване на всички настоящи интереси и отношения, които биха могли да компрометират неговата независимост, и при възможност предприема мерки за свеждане до минимум на всяка заплаха за неговата независимост, произтичаща от предишни или настоящи интереси и отношения.

Вътрешна организация на работата на регистрирания одитор

Чл. 55. (1) Регистрираният одитор, който извършва задължителен финансов одит, е длъжен да отговаря на следните изисквания:

1. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) прилага политики и процедури, които гарантират, че собствениците на капитала, членовете на управителните, надзорните и контролните му органи или свързани с тях лица не се намесват в изпълнението, нямат достъп до одиторската информация и не могат да предприемат действия, които застрашават независимостта и обективността на регистрирания одитор, който извършва финансов одит от името на одиторското дружество – когато е одиторско дружество;
2. разполага с надеждни процедури, с механизми за вътрешен контрол на качеството, с ефективни процедури за оценка на риска и с ефективни контролни и защитни механизми по отношение на системите за обработка на информацията;
3. прилага механизми за контрол на качеството, които да осигурят спазване на решенията и процедурите на всички равнища в одиторското дружество или в изградената от регистрирания одитор организация на работа;
4. прилага политики и процедури, които гарантират, че всички лица, които работят за него и участват в одита, притежават необходимите знания и опит за изпълнение на възложените им задължения;
5. прилага политики и процедури, които гарантират, че при възлагането на подизпълнители на функции по извършване на финансов одит се извършва по начин, който не влошава вътрешния контрол на качеството, както и да не пречи на Комисията да упражнява ефективен надзор за спазването на този закон и на Регламент (ЕС) № 537/2014;
6. прилага ефективни организационни и управленски механизми за предотвратяване, отстраняване, откриване или управление и оповестяване на всички възможни заплахи за своята независимост по чл. 54;
7. прилага политики и процедури за извършване на задължителен финансов одит, наставничество, надзор над и преразглеждане на дейностите на служителите и за създаване и попълване на одиторското досие в съответствие с изискванията на чл. 56;
8. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) изгражда и поддържа подходяща система за вътрешен контрол на качеството, която да гарантира качеството на задължителния финансов одит и да обхваща поне политиките и процедурите по т. 1 – 7; при одиторско дружество отговорността за системата за вътрешен контрол на качеството се носи от лице, което е регистриран одитор;
9. прилага и използва подходящи системи, ресурси и процедури, за да гарантира непрекъснатото и редовно осъществяване на дейността си;
10. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) създава и прилага подходящи и ефективни организационни и управленски механизми за регистриране на нарушения, които имат или могат да имат сериозни последици за качеството на дейността му, както и за тяхното отстраняване;
11. прилага подходящи политики относно възнагражденията, включително политика за участие в печалбите, които предоставят достатъчно стимули за постигане на резултати, с цел да се осигури качествен задължителен финансов одит; размерът на приходите, които регистрираният одитор получава от предлагането на услуги на одитираното предприятие, различни от одиторските, не е част от оценката на работата и възнаграждението на което и да е лице, участващо в извършването на задължителен финансов одит или способно да окаже влияние върху това извършване;
12. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) наблюдава и оценява адекватността и ефективността на своите системи и механизми за вътрешен контрол на качеството, както и съответствието им с изискванията на този закон и когато е приложимо, на Регламент (ЕС) №

537/2014, и предприема подходящи действия за отстраняване на пропуските; извършва ежегоден преглед и оценка на системата за вътрешен контрол на качеството, посочена в т. 8, като документира констатациите от тази оценка, както и всички предложени промени във връзка с това;

13. прилага подходящи вътрешни процедури за докладване по определен ред от неговите служители на потенциални или действителни нарушения на този закон или на Регламент (ЕС) № 537/2014.

(2) Политиките и процедурите по ал. 1 се документират и предоставят на всички лица, които работят за регистрирания одитор.

(3) Възлагането на подизпълнител на функции по извършване на финансов одит по ал. 1, т. 5 не води до освобождаване от или ограничаване на отговорността на регистрирания одитор.

(4) Регистрираният одитор във всеки момент трябва да е в състояние да докаже пред Комисията, че политиките и процедурите по ал. 1 са подходящи и съобразени с мащаба и сложността на неговата дейност.

Организация на извършването на задължителен финансов одит

Чл. 56. (1) При изпълнението на ангажимент за задължителен финансов одит регистрираният одитор осигурява достатъчно време и ресурси, за да може да изпълни задълженията си адекватно и одитът да бъде извършен качествено.

(2) Когато задължителният финансов одит се извършва от одиторско дружество, то назначава отговорен за одита регистриран одитор – физическо лице. Одиторското дружество предоставя на отговорния регистриран одитор достатъчно ресурси, включително персонал с необходимите познания и умения, за да може да изпълни задълженията си адекватно и одитът да бъде извършен качествено.

(3) Регистрираният одитор съхранява информация за всички нарушения на разпоредбите на този закон и когато е приложимо, на Регламент (ЕС) № 537/2014. Информацията включва и данни за последиците от нарушенията, за предприетите действия за отстраняването им, както и за направените промени в системата за вътрешен контрол на качеството във връзка с това. Регистрираният одитор изготвя и годишен доклад за всички действия по отстраняване на нарушенията и го разпространява в рамките на своята одиторска практика.

(4) Когато регистрираният одитор ползва външни експерти за консултации, той документира отправеното искане и получените съвети.

(5) Регистрираният одитор съхранява всички данни и документи, които обосновават посоченото в одиторския доклад по чл. 51, и когато е приложимо – докладите по чл. 10 и 11 от Регламент (ЕС) № 537/2014.

(6) Регистрираният одитор създава одиторско досие за всеки извършен задължителен финансов одит, като задължително се документират данните по чл. 53 и когато е приложимо – по чл. 6 – 8 от Регламент (ЕС) № 537/2014. Одиторското досие се приключва и архивира не по-късно от 60 дни след датата на подписване на одиторския доклад.

(7) Регистрираният одитор създава и поддържа досие за всяко одитирано предприятие, което съдържа най-малко следната информация:

1. наименование, ЕИК, седалище и адрес на управление на одитираното предприятие;
2. имената на отговорния одитор и на лицето, извършило преглед за контрол на качеството преди издаване на одиторския доклад, когато е приложимо;
3. получените възнаграждения за всяка финансова година от одитираното предприятие за извършен финансов одит, както и за всички предоставени други услуги на това предприятие.

(8) Регистрираният одитор съхранява в регистър информация за всяка жалба, подадена в писмена форма, относно извършването на финансов одит.

Специфични изисквания при задължителен финансов одит на консолидиран финансов отчет

Чл. 57. (1) При извършване на задължителен финансов одит на консолидиран финансов отчет на група предприятия одиторът на групата носи цялата отговорност за изразеното в одиторския доклад мнение относно консолидирания финансов отчет, включително в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 537/2014.

(2) Одиторът на групата изготвя документация за извършената работа от регистрираните одитори, одитори и/или одиторски дружества от други държави – членки на Европейския съюз, или от трети държави, за целите на одита на групата.

(3) Одиторът на групата прави оценка на работата, извършена от другите одитори за целите на одита на групата, и документира естеството, времето на изпълнение и обхвата на работата, извършена от тези одитори, включително, когато е приложимо, извършения от него преглед на одиторската документация на тези одитори. За да разчита на работата им, одиторът на групата иска съгласието на тези одитори за предаване на съответната документация при провеждането на одита на консолидирания финансов отчет.

(4) Одиторът на групата прави проверка на работата, извършена от другите одитори за целите на одита на групата, и документира това. Документацията, съхранявана от одитора на групата, трябва да осигурява възможност на Комисията да прави проверки на работата му. Когато одиторът на групата не е в състояние да извърши тази проверка, той извършва допълнителна работа по одита – пряко или чрез възлагане на тези задачи на подизпълнител, и информира за това Комисията.

(5) Когато одиторът на групата подлежи на инспекция за гарантиране на качеството или на разследване относно задължителен финансов одит на консолидиран финансов отчет на група предприятия, одиторът на групата при поискване предоставя на Комисията съответната документация, която е съхранявана при него, за извършената работа от другите одитори за целите на одита на групата, както и всички други работни документи.

(6) Комисията може да поиска от съответните компетентни органи на държавите – членки на Европейския съюз, допълнителна документация за работата, извършена от другите одитори за целите на одита на групата.

(7) Когато предприятие майка или дъщерно предприятие от група предприятия е одитирано от одитор или от одиторско дружество от трета държава, Комисията може да поиска допълнителна документация за работата, извършена от другите одитори за целите на одита на групата, от съответните компетентни органи на тази трета държава чрез действащите договорености, посочени в чл. 104.

(8) Когато предприятие майка или дъщерно предприятие от група е одитирано от одитор или от одиторско дружество от трета държава, с която не са сключени договорености, отговарящи на изискванията на чл. 104, одиторът на групата отговаря и за гарантиране на надлежното предоставяне на допълнителна документация за работата, извършена от одиторите от тази трета държава, включително за работните документи, свързани с одита на групата. За гарантиране на предоставянето одиторът на групата съхранява копие от тази документация или се договаря с одиторите от третата държава, при поискване, да получи разрешен и неограничен достъп до документацията, или предприема други подходящи действия. Когато работните документи по одита не може да бъдат предоставени от одитора от третата държава, одиторът на групата удостоверява чрез документацията при него, че е предприел необходимите действия за получаване на достъп до тези документи, като в случай на причина, различна от причина, свързана със законодателството на третата държава, в документацията се включва доказателство за съществуването ѝ.

(9) Когато регистриран одитор извършва задължителен финансов одит в предприятие, което е част от група, в рамките на която предприятието майка е установено в трета държава, посочените в този закон правила за професионална тайна не възпрепятстват регистрирания одитор да предаде съответните документи за извършената работа на одитора на групата, който се намира в третата страна, ако тези документи са необходими за извършването на одит на консолидиран финансов отчет на предприятието майка.

(10) Регистриран одитор, извършващ задължителен финансов одит в предприятие, което е емитирало ценни книжа в трета държава или е част от група, която изготвя консолидирани финансови отчети в трета държава, може да предава държаните от него работни или други документи, свързани с одита на това предприятие, на компетентните органи на съответните трети държави само при условията, определени в чл. 105.

(11) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2019 г.) Предаването на информация на одитор на група, намиращ се в трета държава, се извършва при спазване на изискванията за защита на личните данни.

Ограничения при заемане на длъжност след приключване на задължителен финансов одит

Чл. 58. (1) Регистриран одитор, който извършва задължителен финансов одит, не може да бъде избран или назначаван в одитирано предприятие преди изтичането на една година, а при задължителен финансов одит в предприятие от обществен интерес – на две години от датата на приключване на одита, на следните длъжности:

1. ръководна длъжност;
  2. член на одитен комитет или на орган, изпълняващ функции на одитен комитет;
  3. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) член на орган на управление или контрол.
- (2) Ограничението по ал. 1 се прилага за всички регистрирани одитори – физически лица, за отговорните одитори от одиторско дружество, както и за всички служители, съдружници или други физически лица, участвали при изпълнението на съответния задължителен финансов одит.

Глава седма

ЗАДЪЛЖИТЕЛЕН ФИНАНСОВ ОДИТ НА ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА ОТ ОБЩЕСТВЕН ИНТЕРЕС

Одиторски доклад

Чл. 59. Регистриран одитор, който извършва задължителен финансов одит на годишен финансов отчет на предприятие от обществен интерес, представя резултатите от одита в одиторски доклад, който се изготвя в съответствие с разпоредбите на чл. 51 от закона и на чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014.

Допълнителен доклад до одитния комитет

Чл. 60. (1) Регистриран одитор, който извършва задължителен финансов одит на финансов отчет на предприятие от обществен интерес, изготвя и представя на одитния комитет допълнителен доклад към доклада по чл. 59.

(2) При задължителен финансов одит на консолидиран финансов отчет одиторът на групата изготвя и представя на одитния комитет на предприятието майка допълнителен доклад към доклада по чл. 59.

(3) Допълнителните доклади по ал. 1 и 2 се изготвят в съответствие с изискванията на приложимите одиторски стандарти и разпоредбите на чл. 11 от Регламент (ЕС) № 537/2014.

(4) При поискване от компетентен орган, осъществяващ надзор над предприятието от обществен интерес, регистрираният одитор представя незабавно съответния допълнителен доклад по ал. 1 и 2.

Доклад до компетентен орган, осъществяващ надзор

Чл. 61. (1) Регистриран одитор, който извършва задължителен финансов одит на финансов отчет на предприятие от обществен интерес, е длъжен в 7-дневен срок от датата на одиторския доклад да уведоми писмено компетентния орган, осъществяващ надзор над това предприятие, както и Комисията за всяка информация за това предприятие, която е установил при извършване на задължителния финансов одит и която е предизвикала или може да предизвика една от следните последици:

1. съществено нарушение на нормативните разпоредби, които определят условията за лицензиране или които уреждат по-конкретно осъществяването на дейности на предприятието от обществен интерес;
2. съществена заплаха или съществено съмнение относно продължаването на дейността на предприятието от обществен интерес;
3. отказ от одиторско мнение, отрицателно или квалифицирано одиторско мнение по чл. 51, ал. 3, т. 5.

(2) Регистрираният одитор е длъжен да съобщава и всяка информация, съответстваща на посочената в ал. 1, която е установил при извършването на задължителен финансов одит на предприятие, което е в тесни връзки с одитираното от него предприятие от обществен интерес.

Доклад за прозрачност

Чл. 62. (1) Регистриран одитор, който извършва задължителен финансов одит на финансов отчет на предприятие от обществен интерес, ежегодно публикува на своята интернет страница доклад за прозрачност, който включва най-малко:

1. описание на правно-организационната форма, както и на дяловете и съдружниците, когато регистрираният одитор е одиторско дружество;
2. когато одиторското дружество е член на одиторска мрежа:
  - а) описание на одиторската мрежа, юридически и структурни договорености в нея;
  - б) името/наименованието на всеки регистриран одитор, който упражнява дейност като физическо лице или като одиторско дружество;
  - в) държавите, в които всеки регистриран одитор, който упражнява дейност като физическо лице или като одиторско дружество, е квалифициран като регистриран одитор или в която се намира неговото седалище и основно място на осъществяване на дейността му;
  - г) (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) нетните приходи от продажби на регистрираните одитори, членуващи в мрежата, от задължителен финансов одит на годишни финансови отчети – индивидуални и консолидирани;
3. описание на управленската структура на одиторското дружество;
4. описание на системата за вътрешен контрол на качеството и декларация от регистрирания одитор – физическо лице, съответно от лицата, управляващи одиторското дружество, за ефективността на нейното функциониране;
5. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) дата на решението на Комисията, с което са приети резултатите от последната инспекция за гарантиране на качеството съгласно чл. 85, както и дадената от Комисията оценка на качеството на професионалната дейност на

регистрация одитор; ако през последните три години дейността на регистрирания одитор не е инспектирана от Комисията, това обстоятелство се оповестява в доклада;

6. списък на предприятията от обществен интерес, на които през предходната година регистрираният одитор е изпълнил ангажменти за задължителен финансов одит;

7. описание на практиките на регистрирания одитор, свързани с независимостта; в доклада трябва да се потвърди, че през последната година е бил извършен вътрешен преглед за спазване на изискванията относно независимостта;

8. описание на политиката, която регистрираният одитор прилага по отношение на обучението във връзка с продължаващото професионално развитие по чл. 30;

9. информация относно базата, въз основа на която се формира възнаграждението на съдружниците – за одиторско дружество;

10. описание на политиката на регистрирания одитор за ротация на отговорните одитори и служителите в съответствие с чл. 65;

11. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) информация относно нетните приходи от продажби на регистрирания одитор, разпределена по следните категории:

а) приходи от задължителен одит на годишни финансови отчети – индивидуални и консолидирани, на предприятия от обществен интерес и предприятия, част от група, чието предприятие майка е предприятие от обществен интерес;

б) приходи от задължителен одит на годишни финансови отчети – индивидуални и консолидирани, на други предприятия;

в) приходи от разрешени услуги, различни от одита, предоставени на одитираните предприятия;

г) приходи от услуги, различни от одита, предоставени на други клиенти;

12. (нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) когато регистрираният одитор принадлежи към одиторска мрежа – информация относно нетните приходи от продажби на всички членове на мрежата, осъществявали дейност на територията на страната през годината, разпределена по следните категории:

а) приходи от услуги, предоставени на одитирани от регистрирания одитор предприятия от обществен интерес и предприятия, част от група, чието предприятие майка е предприятие от обществен интерес;

б) приходи от услуги, предоставени на други одитирани от регистрирания одитор предприятия.

(2) Докладът за прозрачност се подписва от регистрирания одитор – физическо лице, съответно от лицата, управляващи одиторското дружество.

(3) (*) Докладът за прозрачност се публикува ежегодно до 30 април и е достъпен на интернет страницата на регистрирания одитор в срок най-малко 5 години от датата на публикуването му.

(*) *Бел. ред.* Съгласно § 43, т. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. (ДВ, бр. 28 от 2020 г.): "През 2020 г. срокът по: член 62, ал. 3 от Закона за независимия финансов одит се удължава до 31 юли 2020 г."

Информация, предоставяна на Комисията

Чл. 63. (1) Регистриран одитор, който извършва задължителен финансов одит на финансов отчет на предприятие от обществен интерес, предоставя ежегодно на Комисията следната информация:

1. списък на одитираните от него предприятия от обществен интерес с информация за получените от тях приходи; информацията за приходите се разделя на:

а) приходи от задължителен одит;

б) приходи от услуги, различни от одита и различни от посочените в чл. 5, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 537/2014, които се изискват от законодателството на Европейския съюз или от националното законодателство;

в) приходи от услуги, различни от одита и различни от посочените в чл. 5, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 537/2014, които не се изискват от законодателството на Европейския съюз или от националното законодателство;

2. списък на всички услуги, предоставени на одитираните предприятия от членовете на одиторската мрежа, когато регистрираният одитор е член на одиторска мрежа;

3. (нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) допълнителна информация във връзка с функцията на Комисията за наблюдение на развитието на пазара на предоставяне на услуги по задължителен одит на финансови отчети на предприятията от обществен интерес.

(2) Условието и редът за предоставяне на информацията по ал. 1 се определят с приети от Комисията правила.

Забранени услуги

Чл. 64. (1) За регистриран одитор, който извършва задължителен финансов одит на финансов отчет на предприятие от обществен интерес, се прилагат разпоредбите на чл. 5, параграфи 1, 4 и 5 от Регламент (ЕС) № 537/2014. Регистрираният одитор може да предоставя услугите, посочени в чл. 5, параграф 1, ал. 2, буква "а", подточка "vii", при условие че:

1. услугите не оказват влияние или оказват несъществено влияние, поотделно или общо, върху одитираните финансови отчети;

2. оценката за влиянието върху одитираните финансови отчети е документирана и обяснена изчерпателно в допълнителния доклад за одитния комитет;

3. регистрираният одитор спазва изискванията за независимост.

(2) Алинея 1 се прилага и за лицата по чл. 54, ал. 1 и 2, както и за съпруг или роднина по права или по сребрена линия до втора степен включително, или за лица, свързани с регистрирания одитор.

(3) Регистрираният одитор и лицата по ал. 2 може да предоставят разрешените по ал. 1 услуги извън задължителния финансов одит след одобрението на одитния комитет, за което регистрираният одитор уведомява писмено Комисията в 7-дневен срок от датата на получаване на одобрението.

(4) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) За целите на ал. 3 одитният комитет може да одобрява списък с услуги извън задължителния финансов одит при спазване изискванията на чл. 5 от Регламент (ЕС) № 537/2014. В този случай регистрираният одитор уведомява предварително писмено Комисията и одитния комитет за всяка услуга от този списък, която той и ако е приложимо, всеки от членовете на одиторската мрежа ще предоставят на одитираното предприятие, на предприятието майка или на дъщерните му предприятия.

Назначаване и ротация на регистрираните одитори

Чл. 65. (1) Назначаването на регистриран одитор за извършването на задължителен финансов одит на финансов отчет на предприятие от обществен интерес се извършва и съгласно изискванията на този закон и на чл. 16 от Регламент (ЕС) № 537/2014.

- (2) Минималната продължителност на договор за задължителен финансов одит на финансов отчет на предприятие от обществен интерес не може да бъде по-малка от една година.
- (3) Регистриран одитор, който извършва задължителен финансов одит на финансов отчет на предприятие от обществен интерес, се оттегля, след като е изпълнявал одиторски ангажменти в продължение на 7 поредни години от датата на назначаването му. Този регистриран одитор не може да изпълнява ангажменти за задължителен финансов одит в това предприятие в продължение на 4 години от датата на оттеглянето си.
- (4) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Отговорен одитор, който извършва задължителен финансов одит на финансов отчет от името на одиторско дружество в предприятие от обществен интерес, се заменя, след като е изпълнявал одиторски ангажменти по задължителен финансов одит в продължение на 7 поредни години от датата на назначаването на одиторското дружество в това предприятие. Този регистриран одитор не може да изпълнява в качеството си на отговорен одитор ангажменти за задължителен финансов одит в предприятието в продължение на 4 години от датата на оттеглянето си.
- (5) Продължителността по ал. 3 и 4 започва от годината, когато е поет първият одиторски ангажмент за задължителен финансов одит през съответния период.
- (6) Разпоредбите на ал. 3 се прилагат и по отношение на търговските дружества по чл. 8, ал. 1, т. 1, буква "б".
- (7) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) В случаите на законово изискване за съвместен задължителен финансов одит на финансови отчети на предприятия от обществен интерес се допуска удължаване на срока за оттегляне по ал. 3 с не повече от 5 години. Удължаването се допуска, ако има препоръка на одитния комитет, която е предложена на общото събрание на съдружниците/акционерите и е приета от него.

Одиторско възнаграждение

Чл. 66. (1) Когато в продължение на три или повече последователни финансови години регистриран одитор предоставя на одитирано от него предприятие от обществен интерес, на неговото предприятие майка или на дъщерните му предприятия услуги извън одита, различни от посочените в чл. 5, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 537/2014, общата сума на възнагражденията за тези услуги не може да надхвърля 70 на сто от средната сума на възнагражденията за последните три последователни финансови години за задължителен финансов одит на одитираното предприятие и когато е приложимо, на неговото предприятие майка, дъщерните му предприятия и консолидираните финансови отчети на тази група от предприятия. Ограничението не се прилага за услуги извън одита, които са различни от посочените в чл. 5, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 537/2014 и които се изискват по закон.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Когато общата сума на възнагражденията от предприятие от обществен интерес за всяка от последните три последователни финансови години надхвърля 15 на сто от общата сума на възнагражденията на регистрирания одитор или когато е приложимо, на одитора на групата, извършващ задължителния одит, за всяка от тези финансови години съответният одитор съобщава за това на одитния комитет и обсъжда с него заплахите за своята независимост и предприетите предпазни мерки за намаляване на тези заплахи. В този случай одитният комитет преценява дали одиторският ангажмент трябва да бъде подложен на преглед за контрол на качеството от определен от одитния комитет друг регистриран одитор, преди да бъде издаден одиторският доклад.

(3) Когато платените от предприятието от обществен интерес възнаграждения продължават да надхвърлят 15 на сто от общия приход на регистрирания одитор или когато е приложимо, на одитора на групата, извършващ задължителния одит, одитният комитет решава въз основа на

обективни критерии дали съответният одитор може да продължи да извършва задължителен финансов одит през допълнителен период след настъпване на тези обстоятелства, който не може да бъде по-дълъг от две години.

Подготовка за задължителен одит и оценка на заплахите за независимостта

Чл. 67. Преди поемане или продължаване на ангажимент за задължителен финансов одит на финансов отчет на предприятие от обществен интерес регистрираният одитор, освен посоченото в чл. 54, извършва допълнителни действия за оценка на заплахите за независимостта съгласно разпоредбите на чл. 6 от Регламент (ЕС) № 537/2014.

Преглед за контрол на качеството на ангажимента

Чл. 68. (1) Преди издаване на докладите по чл. 59 и 60 се извършва преглед за контрол на качеството на ангажимента за задължителен финансов одит, за да се прецени дали регистрираният одитор основателно е достигнал до мнението и заключенията, изразени в проектите на тези доклади.

(2) Прегледът за контрол на качеството на ангажимента за задължителен финансов одит се извършва съгласно разпоредбите на чл. 8 от Регламент (ЕС) № 537/2014.

Нередности

Чл. 69. (1) Когато регистриран одитор, който извършва задължителен финансов одит на финансов отчет на предприятие от обществен интерес, има съмнения или разумни основания да предположи, че може да се допуснат или са допуснати нередности, включително измами по отношение финансовите отчети на одитираното предприятие, той уведомява одитираното предприятие и му препоръчва да разследва случая и да предприеме подходящи мерки, за да отстрани тези нередности и да предотврати повторението им в бъдеще.

(2) Ако одитираното предприятие не разследва случая или не предприеме подходящи мерки, регистрираният одитор е длъжен да докладва своевременно на компетентния орган, осъществяващ надзор над това предприятие.

(3) Добросъвестното оповестяване пред органите на одитираното предприятие от регистрирания одитор на всяка от посочените в ал. 1 нередности не представлява нарушение на договорно или правно ограничение относно разкриването на информация.

ЧАСТ ТРЕТА

ПУБЛИЧЕН НАДЗОР

Глава осма

КОМИСИЯ ЗА ПУБЛИЧЕН НАДЗОР НАД

РЕГИСТРИРАНИТЕ ОДИТОРИ

Статут на Комисията

Чл. 70. (1) Комисията е специализиран държавен орган за регулиране и надзор върху дейността на лицата по чл. 12, ал. 2.

(2) Комисията е юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище София. Председателят на Комисията е първостепенен разпоредител с бюджет.

(3) При осъществяване на дейността си по този закон и по Регламент (ЕС) № 537/2014 Комисията е независима и не може да приема указания от други органи, институции и лица.

(4) Комисията се отчита за дейността си пред Народното събрание.

Отговорност и функции на Комисията

Чл. 71. (1) Комисията носи крайната отговорност за надзора върху:

1. придобиването на право да се упражнява дейност като регистриран одитор, регистрирането на одиторите, включително на одиторите от други държави – членки на Европейския съюз, и от трети държави и временното лишаване от право да се упражнява дейност като регистриран одитор;
2. приемането на стандарти за професионална етика, за вътрешния контрол на качеството в дейността на регистрираните одитори и за извършването на задължителен финансов одит и свързаните с одита услуги;
3. продължаващото професионално развитие на регистрираните одитори;
4. системата за гарантиране на качеството на професионалната дейност на регистрираните одитори;
5. прилагането на принудителни административни мерки и налагането на административни наказания.

(2) Комисията осъществява надзор чрез:

1. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) извършване на инспекции за гарантиране качеството на професионалната дейност на регистрираните одитори;
2. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) извършване на разследвания по жалби и сигнали, както и по своя преценка, за нарушения на Регламент (ЕС) № 537/2014 и на този закон;
3. прилагане на принудителни административни и други мерки по чл. 89, ал. 2, наричани по нататък "надзорни мерки";
4. даване ход на производства за търсене на административнонаказателна отговорност;
5. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) извършване на проверки за спазване на нормативните изисквания при упражняването от ИДЕС функции по чл. 36, ал. 1, т. 1 – 3 и 5 и по чл. 85, ал. 3.

(3) Комисията:

1. приема правилник за дейността си, който се обнародва в "Държавен вестник";
2. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) приема правила за извършване на инспекции за гарантиране качеството на професионалната дейност на регистрираните одитори;
3. приема правилата по чл. 31, ал. 1, т. 12 и по чл. 63;
4. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) приема правила и методически указания за условията и реда за упражняването от ИДЕС функции по чл. 36, ал. 1, т. 1 – 3 и 5 и по чл. 85, ал. 3;
5. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) приема други правила и насоки по прилагането на публичния надзор;
6. (нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) приема наредби, когато това е предвидено в този закон, и издава инструкции и указания по прилагане на публичния надзор съгласно чл. 12, ал. 2 и 3;
7. (нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) приема правила за извършване на разследвания за нарушения на Регламент (ЕС) № 537/2014 и на този закон, като правилата включват най-малко следното:
  - а) процедури за приемането на жалби и сигнали за нарушения и за предприемане на действия по тях;
  - б) защита на личните данни на лицата, които предоставят информация за предполагаеми или действителни нарушения, както и на лицата, за които се предполага, че извършват или е възможно да са извършили нарушение;

в) процедури, гарантиращи правото на защита на предполагаемия нарушител, правото му да бъде изслушан преди приемането на решение, което се отнася до него, и правото на ефективни правни средства за защита пред съд срещу всяко решение или мярка, отнасящи се до него.

(4) (Доп. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Комисията е компетентен орган по прилагането на Регламент (ЕС) № 537/2014, както и на този закон по отношение на публичния надзор съгласно чл. 12, ал. 2 и 3.

Състав на Комисията и изисквания към председателя и членовете

Чл. 72. (1) Комисията е колегиален орган и се състои от председател и от 4 членове. При отсъствие на председателя функциите му се изпълняват от член на Комисията, определен от председателя за всеки конкретен случай.

(2) Председател и членове на Комисията могат да бъдат само български граждани, които отговарят на следните изисквания:

1. да имат завършено висше юридическо или икономическо образование с придобита образователно-квалификационна степен "магистър";
2. да притежават познания в областите, свързани с финансовия одит, и да имат най-малко 5 години професионален опит в тези области;
3. да не са осъждани за умишлени престъпления от общ характер;
4. да отговарят на изискванията за независимост по чл. 21 от Регламент (ЕС) № 537/2014.

Избор на председател и на членове на Комисията

Чл. 73. (1) Председателят на Комисията се избира от Народното събрание след проведена публична процедура.

(2) В едномесечен срок след избора на председател на Комисията той провежда консултации за предлагане на кандидати за членове на Комисията при спазване на следния принцип:

1. едно лице се предлага от министъра на финансите;
2. едно лице се предлага от управителя на Българската народна банка;
3. едно лице се предлага от председателя на Комисията за финансов надзор;
4. едно лице се предлага от управителния съвет на ИДЕС след избор от общото събрание.

(3) Членовете на Комисията се избират от Народното събрание по предложение на председателя й.

Мандат и прекратяване на правомощията

Чл. 74. (1) Мандатът на председателя и на членовете на Комисията е 4 години. Председателят и членовете на Комисията не могат да бъдат избирани за повече от два последователни мандата.

(2) Правомощията на председателя и на член на Комисията се прекратяват от Народното събрание преди изтичане на мандата им:

1. по тяхно искане;
2. при невъзможност да изпълняват задълженията си повече от 6 месеца;
3. ако престанат да отговарят на изискванията на чл. 72, ал. 2, т. 3 и 4;
4. при неучастие без основателни причини в три или повече заседания на Комисията за период от една година;
5. при влизане в сила на акт, с който е установен конфликт на интереси по Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси;
6. при смърт.

(3) При предсрочно прекратяване на мандата на председателя или на член на Комисията на негово място за остатъка от мандата се избира друго лице по реда на чл. 73.

- (4) След изтичане на мандата, за който са избрани, председателят и членовете на Комисията продължават да упражняват правомощията си до избирането на нов председател и членове.
- (5) Членовете на Комисията, с изключение на председателя ѝ, не са в трудово или служебно правоотношение с Комисията.

Възнаграждения на председателя и на членовете на Комисията

- Чл. 75.** (1) Председателят на Комисията получава основно месечно възнаграждение в размер 90 на сто от възнаграждението на председателя на Народното събрание.
- (2) Членовете на Комисията, с изключение на председателя, получават възнаграждение за участието си във всяко заседание, инспекция за гарантиране на качеството и международна проява на Комисията в размер, определен с правилника по чл. 71, ал. 3, т. 1. Полученото месечно възнаграждение не може да превишава 50 на сто от основното месечно възнаграждение на председателя.

Правомощия на председателя на Комисията

- Чл. 76.** (1) Председателят на Комисията ръководи дейността ѝ и я представлява.
- (2) Председателят на Комисията назначава и освобождава служителите от администрацията.

Правомощия на Комисията

Чл. 77. (1) В изпълнение на своите функции Комисията:

- упражнява надзорните правомощия по чл. 71, ал. 2, т. 1 – 3, като може да бъде подпомагана от съответните органи на ИДЕС;
- (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) упражнява надзор за законосъобразното и ефективно изпълнение на функциите по чл. 36, ал. 1, т. 1 – 3 и 5, за изпълнението на правилата и методическите указания по чл. 71, ал. 3, т. 2 и 4, както и за спазване на изискванията за независимост и липса на конфликт на интереси по чл. 54;
- върща за допълнителна или повторна проверка случаите, в които качеството на извършените инспекции за гарантиране на качеството на професионалната дейност на регистриран одитор е незадоволително;
- определя член или членове, които да участват в инспекциите за гарантиране на качеството на професионалната дейност на регистриран одитор при повтарящо се неспазване на определени срокове за приключване или при незадоволително качество на инспекциите;
- (изм. – ДВ, бр. 105 от 2020 г., в сила от 1.01.2021 г.) извършва разследвания по своя преценка или при получени сигнали и предложения за предполагаеми нарушения при извършването на задължителен финансов одит и/или предоставянето на свързани с одита услуги; в тези случаи Комисията може да бъде подпомагана от съответните органи на ИДЕС; при получаването на сигнали и жалби, свързани с надзорната дейност по чл. 12, Комисията може да възложи на ИДЕС извършването на проверки по тях;
- (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) извършва постоянно наблюдение на развитието на пазара на предоставяне на услуги във връзка със задължителния одит на финансови отчети на предприятията от обществен интерес, като по-специално оценява:
  - рисковете, произтичащи от наличието на пропуски, свързани с качеството на дейността на регистрираните одитори, включително систематични пропуски в рамките на одиторска мрежа, които могат да доведат до преустановяване на дейността на всяко одиторско дружество, затрудненията в предоставянето на услуги по задължителен одит в конкретен сектор или за различни сектори, концентрирането на риск от одиторски пропуски и въздействието върху цялостната стабилност на финансовия сектор;
  - нивата на концентрация на пазара, включително в конкретни сектори;

- в) резултатите от дейността на одитните комитети;
- г) необходимост от приемане на мерки за смекчаване на рисковете, посочени в буква "а";
7. уведомява органите на прокуратурата при установяване на данни за извършени престъпления;
8. осъществява сътрудничеството със съответните органи на Европейския съюз, с компетентните органи на другите държави – членки на Европейския съюз, или на трети държави, отговарящи за задължителния финансов одит;
9. може да изисква от регистрираните одитори, ИДЕС, одитираните предприятия, одитните комитети и други свързани с тях лица предоставянето в определени от нея срокове на заверени копия на документи, справки и друга информация;
10. (нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) може да уведомява одитните комитети на предприятия от обществен интерес за резултати от извършени инспекции или разследвания, свързани с ангажименти за задължителен финансов одит към тези предприятия;
11. (предишна т. 10 – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) упражнява други правомощия, свързани с отговорностите и функциите по чл. 71.
- (2) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) В срок до 31 юли на текущата година Комисията внася в Народното събрание отчет за дейността си за предходната календарна година. Отчетът съдържа информация и за:
1. дейността на Комисията по отношение на отговорностите и функциите по чл. 71;
  2. общите резултати на системата за гарантиране на качеството;
  3. обобщена информация за констатациите и заключенията от инспекциите и разследванията.

Администрация на Комисията

- Чл. 78.** (1) При осъществяване на дейността си Комисията се подпомага от администрация, чиято структура и организация на работа се определят с правилника по чл. 71, ал. 3, т. 1.
- (2) Дейността на администрацията се осъществява от държавни служители и от лица, работещи по трудово правоотношение. За работещите по трудово правоотношение се прилага чл. 107а от Кодекса на труда.
- (3) За администрацията на Комисията се прилага Законът за администрацията, доколкото не противоречи на този закон.
- (4) Инспекциите и разследванията се извършват от инспектори, оправомощени от председателя на Комисията.
- (5) При извършване на инспекциите и разследванията се прилагат и изискванията на Регламент (ЕС) № 537/2014.

Заседания и решения на Комисията

- Чл. 79.** (1) Заседанията на Комисията са редовни, когато присъстват председателят и най-малко двама от членовете ѝ. Председателят може да оправомощи член на Комисията да председателства заседание в случай на негово отсъствие.
- (2) Комисията приема решения с явно гласуване и с мнозинство от три гласа. Председателят и членовете на Комисията не могат да се въздържат от гласуване.
- (3) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Решенията за временно лишаване от правото за извършване на финансов одит и за отнемане на функция или на функции по чл. 36, ал. 1, т. 1 – 3 и 5 и чл. 85, ал. 3 се приемат с мнозинство от 4 гласа.
- (4) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Решенията по ал. 3 се оповестяват на интернет страницата на Комисията, както следва:
1. до влизането им в сила се оповестява информация на анонимна основа;

2. след влизането им в сила се оповестява пълното решение, както и начинът и мотивите за гласуване на всеки гласувал.

Прозрачност на дейността на Комисията

Чл. 80. Комисията публикува на интернет страницата си:

1. приетите решения;
2. годишен отчет за дейността по чл. 77, ал. 2;
3. годишен план за инспекционната дейност.

Принципи в дейността на Комисията

Чл. 81. При осъществяване на дейността си Комисията и нейните органи прилагат основните принципи по чл. 4 – 14 от Административнопроцесуалния кодекс. Информацията, свързана със спазване на принципа по чл. 13 от Административнопроцесуалния кодекс, се публикува на интернет страницата на Комисията.

Задължение за опазване на професионална тайна

Чл. 82. (1) Професионална тайна е информацията, която председателят и членовете на Комисията, както и служителите от нейната администрация създават и получават при или по повод осъществяването на дейността им. Професионалната тайна не представлява служебна тайна по смисъла на Закона за защита на класифицираната информация.

(2) Не е професионална тайна информацията, която подлежи на публично огласяване съгласно този или друг закон.

(3) Председателят и членовете на Комисията, както и служителите от нейната администрация са длъжни да пазят професионалната тайна, включително и след напускане на Комисията или на нейната администрация.

(4) Информация, представляваща професионална тайна, може да бъде използвана от Комисията само при изпълнение на нейните функции.

(5) Информация, представляваща професионална тайна, може да се разкрива само:

1. пред органите на съда и прокуратурата;
2. пред Държавна агенция "Национална сигурност" при условия и по ред, определени със съвместна инструкция, доколкото това е необходимо за изпълнение на функциите им;
3. пред съответните компетентни органи, осъществяващи надзор над предприятията от обществен интерес;
4. като обобщени данни по начин, който не позволява индивидуализиране на лицата, за които се отнася.

(6) Информация за резултатите от инспекции, разследвания и проверки, представляваща професионална тайна, може да бъде обменяна и между Комисията и органите на ИДЕС. Условията и редът за обмен на тази информация се определят с правила, приети от Комисията.

Конфликт на интереси при упражняване на надзорни правомощия

Чл. 83. При упражняването на надзорните си правомощия органите на Комисията спазват и изискванията на чл. 26, параграф 5, букви "б", "в" и "г" от Регламент (ЕС) № 537/2014.

Отговорност на Комисията за вреди

Чл. 84. Комисията и нейните служители при упражняване на надзорните си правомощия не носят отговорност за вреди, освен ако са действали умишлено.

Глава девета

СИСТЕМА ЗА ГАРАНТИРАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА

ПРОФЕСИОНАЛНАТА ДЕЙНОСТ НА РЕГИСТРИРАНИТЕ ОДИТОРИ И РАЗСЛЕДВАНИЯ

Раздел I Обхват и принципи

Обхват

Чл. 85. (1) Системата за гарантиране на качеството на професионалната дейност на регистрираните одитори включва извършването на инспекции за:

1. спазване изискванията на приложимите одиторски стандарти при извършването на задължителен финансов одит;
2. съответствие на одиторската документация при извършването на задължителен финансов одит спрямо изискванията на приложимите одиторски стандарти;
3. спазване на етичните норми и изискванията за независимост на регистрирания одитор при извършването на задължителен финансов одит;
4. адекватност на времевите и човешките ресурси, използвани за извършване на задължителен финансов одит съобразно обхвата и сложността на поетия ангажимент;
5. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) адекватност на одиторските възнаграждения от задължителен финансов одит;
6. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) адекватност на системата за вътрешен контрол на качеството, прилагана от регистрирания одитор;
7. спазване на изискванията на Регламент (ЕС) № 573/2014 от регистрирани одитори, извършващи задължителен финансов одит на финансови отчети на предприятия от обществен интерес;
8. изпълнение на предписанията по чл. 89, ал. 2, т. 2.

(2) Условието и редът за извършването на инспекции се определят с приети от Комисията правила.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Комисията може да делегира на ИДЕС функциите по контрола за гарантиране на качеството на професионалната дейност на регистрираните одитори по задължителния финансов одит, одитиращи предприятия, които не са от обществен интерес. Делегирането на тези функции се извършва с решение на Комисията, прието с мнозинство от 4 гласа, и подписано двустранно споразумение.

Принципи

Чл. 86. (1) Системата за гарантиране на качеството се изгражда при спазване на следните принципи:

1. инспекциите се извършват от лица, които са независими от съответните инспектирани регистрирани одитори;
2. финансирането на системата за гарантиране на качеството е адекватно, достатъчно и независимо от регистрирани одитори;
3. осигурени са достатъчни ресурси за извършване на необходимите дейности;
4. лицата, които извършват инспекции, имат подходящо професионално образование и съответстващ опит в областта на финансовия одит и финансовото отчитане и са преминали обучение за контрол на качеството;

5. липса на конфликт на интереси между лицата, които извършват инспекции, и регистрирани одитори;
6. инспекциите са целесъобразни и пропорционални на мащаба и сложността на дейността на инспектирания регистриран одитор.
- (2) Принципите по ал. 1 се прилагат и при извършване на разследвания.
- (3) Конфликт на интереси по ал. 1, т. 5 е налице, когато лицата, които извършват инспекция или разследване:
1. (доп. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) и инспектираният или разследваният регистриран одитор през предходните три години са били съдружници в предприятие, чиито предмет на дейност е финансов одит;
  2. са извършвали финансови одити на предприятия, чиито финансови отчети са одитирани от инспектирания или разследвания регистриран одитор през предходните три години;
  3. и инспектираният или разследваният регистриран одитор са свързани лица.
- (4) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) При извършването на инспекции инспекторите декларират, че не съществува конфликт на интереси между тях и инспектирания регистриран одитор.

Раздел II

Надзор за гарантиране на качеството на професионалната дейност на регистрирани одитори, които извършват задължителен финансов одит на финансови отчети на предприятия от обществен интерес

Инспекции и разследвания

- Чл. 87.** (1) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Пълни инспекции се извършват най-малко веднъж на три години въз основа на оценка на риска. Тематични инспекции се извършват по решение на Комисията.
- (2) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Инспекциите и разследванията се извършват от екипи, в които участват инспектори от Комисията.
- (3) При инспекция на одиторско дружество се проверяват одиторски ангажименти по задължителен финансов одит, извършени от всеки един регистриран одитор, осъществявал дейност от името на дружеството.
- (4) При инспекциите и разследванията може да се проверяват и други предоставяни от регистрираните одитори услуги, свързани с одита.
- (5) За извършените инспекции/разследвания се съставя доклад, който се връчва на проверяваните лица, които имат право в 14-дневен срок от връчването да представят възражения. По представените възражения инспекционният екип се произнася със становище.
- (6) При извършването на инспекции се спазват изискванията и на чл. 26 от Регламент (ЕС) № 537/2014.
- (7) Комисията разглежда всеки доклад на заседание в разумен срок от предаването му на председателя заедно със събраните доказателства, с представените възражения и със становището на проверяващия екип по възраженията.
- (8) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Комисията дава оценка на качеството на професионалната дейност на регистрирания одитор въз основа на резултатите от всяка извършена пълна инспекция.

Правомощия и задължения при извършване на инспекция или разследване

Чл. 88. (1) При извършване на инспекция или разследване председателят, членовете и инспекторите на Комисията имат право да изискват в определени от тях срокове от:

1. инспектирания или разследвания регистриран одитор:

а) документи, заверени копия на документи, сведения, справки и друга информация, които имат значение за извършване на инспекцията или разследването;

б) писмени обяснения по въпроси, свързани с инспекцията или разследването;

в) (нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) достъп до политиките, правилата и процедурите, регламентиращи системата за вътрешен контрол на качеството на регистрирания одитор, както и до пълната документация от одиторските досиета на включените за проверка ангажменти.

2. физически и юридически лица, различни от тези по т. 1 – предоставянето на заверени копия на документи, сведения и справки, свързани с инспекцията или разследването;

3. ИДЕС – представянето на документи, сведения, справки и друга информация, свързана с правомощията на Комисията;

4. одитните комитети по чл. 107 – представянето на заверени копия на документи, справки и друга информация, свързана с правомощията на Комисията.

(2) Инспектираните или разследваните регистрирани одитори са длъжни да оказват съдействие на органите на Комисията и не могат да се позовават на изискванията за професионална, банкова или друга защитена от закон тайна.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Комисията има право, когато е необходимо за целите на инспекция или разследване, да наема външни експерти за извършване на конкретни задачи. В тези случаи експертите не вземат участие във вземането на решения от инспекционните/разследващи екипи и от Комисията.

(4) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Експертите, участващи в извършването на инспекции, трябва да имат подходящо професионално образование, съответстващ опит в областта на финансов одит и финансовото отчитане, да са преминали обучение за контрол на качеството и да нямат конфликт на интереси с инспектираните регистрирани одитори.

(5) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Експертите, участващи в извършването на разследвания, трябва да имат подходящо професионално образование, съответстващ опит в областта на финансов одит и финансовото отчитане и да нямат конфликт на интереси с разследваните регистрирани одитори.

(6) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Информацията, която експертите създават и получават при или по повод участието си в извършването на инспекции или разследвания, е професионална тайна. Експертите са длъжни да пазят професионалната тайна, включително след приключване на съответните инспекции или разследвания, във връзка с които са наети.

(7) (Предишна ал. 4 – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) При извършване на инспекция или разследване членовете и инспекторите на Комисията се легитимират със служебна карта.

Нарушения и надзорни мерки

Чл. 89. (1) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Комисията прилага надзорни мерки, когато бъдат установени:

1. пропуски или нарушения в дейността на регистрирания одитор в областите по чл. 85, ал. 1;

2. неспазване на задълженията на регистрирания одитор по чл. 31;

3. неспазване на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 537/2014;

4. отказ от съдействие или възпрепятстване по друг начин на надзора на Комисията.

(2) В случаите по ал. 1 Комисията може да:

1. (отм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.);
  2. даде предписания на регистрирания одитор за преустановяване и отстраняване на допуснати нарушения; предписанията са задължителни за изпълнение;
  3. оповести публично чрез интернет страницата си и по друг подходящ начин нарушителя и извършените от него нарушения, установени с влязъл в сила акт;
  4. оповести публично чрез интернет страницата си или по друг подходящ начин решението, че конкретен одиторски доклад не отговаря на изискванията на този закон и на Регламент (ЕС) № 537/2014, както и да го изпрати на Агенцията по вписванията за вписване в търговския регистър по партидата на одитираното предприятие, за което е приложима разпоредбата на чл. 38, ал. 1, т. 1 от Закона за счетоводството;
  5. лиши регистриран одитор от правото за извършване на задължителен финансов одит на предприятия от обществен интерес за срок до три години;
  6. лиши регистриран одитор от правото за извършване на финансов одит за срок до три години;
  7. лиши регистриран одитор от правото да упражнява одиторска професия за срок 5 години;
  8. забрани за срок до три години на регистриран одитор да извършва преглед за контрол на качеството на ангажменти за задължителен финансов одит;
  9. предложи на компетентен орган, осъществяващ надзор върху дейността на предприятие от обществен интерес, да наложи забрана на член на негов управителен орган за срок до три години да упражнява своите функции, като съответният надзорен орган уведомява Комисията за предприетите мерки в разумен срок.
- (3) След изтичане на срока по ал. 2, т. 5 и 6 може да се извършват инспекции за гарантиране на качеството през следващите три години.
- (4) Мерките по ал. 2, т. 3 и 4 се прилагат за срок 5 години от влизане в сила на решението на Комисията.
- (5) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Когато на регистриран одитор е била приложена мярка по ал. 2, т. 5 или 6 и при инспекция или разследване в периода по ал. 3 се установи същото по вид нарушение, Комисията прилага мярката по т. 7.
- (6) На регистриран одитор, който извърши нарушение по ал. 1, т. 4, се прилага мярката по ал. 2, т. 6. При повторно нарушение Комисията прилага мярката по ал. 2, т. 7.
- (7) Когато нарушение по ал. 1 е извършено от регистриран одитор, който осъществява задължителен финансов одит от името на одиторско дружество, надзорната мярка се прилага както на регистрирания одитор – физическо лице, така и на одиторското дружество.
- (8) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Мерките по ал. 2, т. 5 – 7 може да се приложат и по предложение на управителния съвет на ИДЕС. Предложението на управителния съвет трябва да се основава на факти и обстоятелства, установени при проверки от органи на ИДЕС.

Раздел III

Надзор за гарантиране на качеството на професионалната дейност на регистрирани одитори, които не извършват задължителен финансов одит на финансови отчети на предприятия от обществен интерес

Инспекции и разследвания

- Чл. 90.** (1) Регистрираните одитори, които не извършват задължителен финансов одит на финансови отчети на предприятия от обществен интерес, подлежат на инспекции за гарантиране на качеството поне веднъж на 6 години въз основа на оценка на риска.
- (2) Инспекциите и разследванията по този раздел се извършват по реда на чл. 87 и 88, като се прилагат съответно разпоредбите на чл. 87, ал. 3 – 5 и чл. 89, ал. 1.
- (3) Лицата, извършващи инспекции съгласно ал. 1, отговарят на изискванията на чл. 86.
- (4) Комисията може да извършва разследвания за спазване на изискванията по чл. 85, ал. 1.
- (5) На регистрираните одитори, които не извършват задължителен финансов одит на финансови отчети на предприятия от обществен интерес, се прилагат съответно мерките по чл. 89, ал. 2.

Глава десета

НАДЗОР НАД ДЕЙНОСТТА НА ИДЕС

Обхват на надзора

Чл. 91. (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Комисията извършва проверки на дейността на ИДЕС за законосъобразното и ефективно упражняване на функциите по чл. 36, ал. 1, т. 1 – 3 и 5 и чл. 85, ал. 3.

Ред за извършване на проверки

Чл. 92. (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) При проверките по чл. 91 в проверяващия екип не участват членове на ИДЕС, като се прилагат съответно разпоредбите на чл. 88.

Нарушения и надзорни мерки

Чл. 93. (1) При констатиране на допуснати от ИДЕС нарушения на законовите изисквания при упражняване на функциите по чл. 36, ал. 1, т. 1 – 5 и чл. 85, ал. 3 Комисията може да:

1. (доп. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) разпорежи писмено на председателя на ИДЕС да предприеме действия за преустановяване и за отстраняване на нарушенията в определен срок;
  2. оповести публично чрез интернет страницата си или по друг подходящ начин нарушенията;
  3. отправи писмено предупреждение за временно отнемане на функция или функции по чл. 36, ал. 1, т. 1 – 5 и чл. 85, ал. 3;
  4. отнеме временно функция или функции по чл. 36, ал. 1, т. 1 – 5 и чл. 85, ал. 3;
  5. (нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) отнеме окончателно функцията по чл. 85, ал. 3.
- (2) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Мярката по ал. 1, т. 4 се прилага с решение на Комисията, след като преди това са били приложени мерките по ал. 1, т. 1 – 3 и нарушенията не са били отстранени или преустановени в определения по ал. 1, т. 1 срок. В този случай Комисията осъществява отнетите функции за срок до три месеца с възможност за еднократно удължаване с още три месеца.
- (3) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Мярката по ал. 1, т. 5 се прилага с решение на Комисията, след като преди това е била приложена мярката по ал. 1, т. 4 и нарушенията не са били отстранени или преустановени през периода, в който функцията е била временно отнета.

Глава единадесета

ИЗДАВАНЕ И ОБЖАЛВАНЕ НА АКТОВЕ НА КОМИСИЯТА

Изисквания към решенията на Комисията

Чл. 94. Решенията на Комисията за прилагане на надзорни мерки се издават при спазване на изискванията на чл. 59, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс.

Съобщаване и връчване

Чл. 95. (1) Решенията на Комисията за прилагане на надзорни мерки се съобщават на адресатите им чрез връчване срещу подпис или чрез препоръчано писмо с обратна разписка. Връчването на регистрирани одитори с препоръчано писмо с обратна разписка се извършва на адреса, посочен в регистъра по чл. 20.

(2) Когато решението на Комисията не може да бъде връчено по посочения в ал. 1 начин, то се смята за връчено с поставянето му на определено за целта място в сградата на Комисията. Това обстоятелство се удостоверява с протокол, съставен от длъжностни лица, определени със заповед на председателя на Комисията.

Съдебно обжалване

Чл. 96. (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Решенията на Комисията за прилагане на надзорни мерки, с изключение на мерките по чл. 89, ал. 2, т. 2 и 3 и чл. 93, ал. 1, т. 1 – 3, подлежат на съдебно обжалване пред Административния съд – град София, относно тяхната законосъобразност.

Прилагане на Административнопроцесуалния кодекс

Чл. 97. Доколкото в тази глава не са предвидени особени правила, прилагат се съответните разпоредби на Административнопроцесуалния кодекс.

Глава дванадесета

СЪТРУДНИЧЕСТВО И ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ С ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И С КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ НА ДРУГИ ДЪРЖАВИ

Раздел I

Сътрудничество и обмен на информация с Европейския съюз и с компетентните органи на други държави – членки на Европейския съюз

Цел

Чл. 98. Комисията си сътрудничи с органите на Европейския съюз и със съответните компетентни органи на другите държави – членки на Европейския съюз, с цел осъществяване на правомощията им в областта на публичния надзор над регистрираните одитори.

Обмен на информация с Комитета на европейските органи за надзор на одита (КЕОНО)

Чл. 99. Комисията е компетентният орган за сътрудничество и за получаване и предоставяне на информация на КЕОНО съгласно разпоредбите на Регламент (ЕС) № 537/2014.

Обмен на информация с компетентните органи за публичен надзор над регистрираните одитори в другите държави – членки на Европейския съюз, и в трети държави

Чл. 100. (1) Комисията е компетентният орган за сътрудничество и за получаване и предоставяне на информация на компетентните органи за публичен надзор над регистрираните одитори в другите държави – членки на Европейския съюз, и в трети държави.

(2) При постъпване на искане от компетентен орган на друга държава – членка на Европейския съюз, Комисията незабавно предприема необходимите действия за събиране на исканата информация.

(3) Изискването за професионална тайна по чл. 82 не възпрепятства обмена на поверителна информация между Комисията и компетентните органи на другите държави – членки на Европейския съюз.

(4) За получената по реда на тази глава информация от компетентен орган на друга държава – членка на Европейския съюз, се прилага изискването за професионална тайна по чл. 82 и тя може да се използва от Комисията и от нейната администрация само във връзка с упражняване на правомощията ѝ по този закон.

(5) Когато Комисията има основателни съмнения, че на територията на друга държава – членка на Европейския съюз, се извършват действия в нарушение на изискванията на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, за изменение на директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 84/253/ЕИО на Съвета, наричана по-нататък "Директива 2006/43/ЕО", на Директива 2014/56/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. за изменение на Директива 2006/43/ЕО относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети (ОВ, L 158/196 от 27 май 2014 г.), наричана по-нататък "Директива 2014/56/ЕО", или на Регламент (ЕС) № 537/2014, тя предоставя подробна информация за това на компетентния орган на съответната държава членка.

(6) Когато Комисията е уведомена от компетентния орган на друга държава – членка на Европейския съюз, за нарушение на изискванията на Директива 2006/43/ЕО, Директива 2014/56/ЕО или на Регламент (ЕС) № 537/2014 на територията на Република България, тя предприема необходимите мерки и уведомява компетентния орган на съответната държава членка за резултатите от тях.

(7) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Комисията ежегодно предоставя на КЕОНО обобщена информация за приложените надзорни мерки и наложените административни наказания.

(8) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Комисията незабавно информира КЕОНО за приложените надзорни мерки по чл. 89, ал. 2, т. 5 – 7.

Разследвания

Чл. 101. (1) Комисията извършва разследване по искане на съответния компетентен орган на друга държава – членка на Европейския съюз.

(2) В случаите по ал. 1 Комисията може да разреши представители на компетентния орган на държавата членка да участват като наблюдатели в разследването, когато е направено такова искане.

(3) Комисията може да поиска да се извърши разследване от компетентен орган на друга държава – членка на Европейския съюз, на нейна територия, както и нейни членове да участват като наблюдатели в това разследване.

Отказ от предоставяне на информация

Чл. 102. (1) Комисията може да откаже да изпълни искане за информация по чл. 100 или извършване на разследване, или участие на наблюдатели по чл. 101, когато:

1. извършването на разследване или предоставянето на информация може да засегне суверенитета, националната сигурност или обществения ред на Република България;
2. е образувано производство пред органите на съдебната власт в Република България по отношение на същите действия и срещу същите регистрирани одитори, във връзка с които е поискано съдействие;
3. е налице влязло в сила съдебно решение в Република България по отношение на същите действия и същите регистрирани одитори, във връзка с които е поискано съдействие.

(2) В случаите по ал. 1 Комисията уведомява органа, поискал съдействието.

Неприлагане на допълнителни изисквания

Чл. 103. (1) В случай на финансов одит на консолидиран финансов отчет на местно дружество, на одитор или одиторско дружество, извършващо финансов одит на дъщерно дружество, установено в друга държава – членка на Европейския съюз, не се налагат допълнителни изисквания във връзка с финансовия одит относно регистрацията, контрола за гарантиране на качеството, стандартите за одит, професионалната етика и независимостта на регистрирания одитор, който извършва одита на това предприятие.

(2) В случай на финансов одит на финансов отчет на предприятие със седалище в друга държава – членка на Европейския съюз, чиито ценни книжа се търгуват на български регулиран пазар, не се налагат допълнителни изисквания във връзка с финансовия одит относно регистрацията, контрола на гарантиране на качеството, стандартите за одит, професионалната етика и независимостта на регистрирания одитор, който извършва одита на това предприятие.

Раздел II

Сътрудничество и обмен на информация с компетентни органи на трети държави

Предоставяне на работни документи от Комисията

Чл. 104. (1) Комисията може да разреши предоставянето на работни документи, свързани с извършването на финансов одит, или на други документи, държани от регистрираните одитори, на компетентните органи на трета държава, при условие че:

1. работните и другите документи са свързани с извършването на финансов одит на дружества, емитирали ценни книжа в тази трета държава, или когато дружествата са част от група, която изготвя консолидираните финансови отчети в тази трета държава;
2. предоставянето се осъществява чрез Комисията до компетентните органи на тази трета държава и по тяхно искане;
3. компетентните органи на третата държава отговарят на изисквания, обявени за адекватни от Европейската комисия в съответствие с процедурата, предвидена в чл. 48 от Директива 2006/43/ЕО;
4. са налице действащи договорености въз основа на реципрочност, договорена между Комисията и компетентните органи на третата държава;

5. (изм. – ДВ, бр. 17 от 2019 г.) предоставянето се осъществява при спазване изискванията за защита на личните данни.

(2) Действащите договорености, посочени в ал. 1, т. 4, трябва да гарантират, че:

1. предоставянето на работни документи, свързани с извършването на финансов одит, или на други документи, държани от регистрираните одитори, се извършва въз основа на обосновано искане от компетентните органи на третата държава, което посочва целите на искането;

2. служителите или лицата, наети от компетентните органи на третата държава, както и другите лица, които получават предоставяните документи, са задължени да спазват изискването за професионална тайна;

3. компетентните органи на третата държава ще използват предоставените документи само за упражняване на своите функции по публичен надзор, инспекции за гарантиране на качеството и разследвания, които отговарят на условията на чл. 29, 30 и 32 от Директива 2006/43/ЕО;

4. искането на компетентните органи на третата държава може да бъде отказано, когато:

а) предоставянето на документите може да засегне суверенитета, сигурността или обществения ред на Република България;

б) е образувано производство пред органите на съдебната власт в Република България по отношение на същите действия и между същите страни, във връзка с които е поискано предоставяне на документите.

(3) Комисията сътрудничи на Европейската комисия при извършване на оценката за адекватността по ал. 1, т. 3 и предприема необходимите действия за изпълнение на решенията на Европейската комисия.

Пряко предоставяне на работни документи от регистрирани одитори

Чл. 105. Комисията може да не приложи чл. 104, ал. 1 и да разреши регистрираните одитори да предоставят работни документи, свързани с извършването на задължителен финансов одит, или други документи, държани от тях, пряко на компетентните органи на трета държава, при условие че:

1. е образувано разследване от компетентните органи в тази трета държава;

2. предоставянето не противоречи на изисквания, които регистрираните одитори са длъжни да спазват в съответствие с този закон;

3. са налице действащи договорености с компетентните органи на третата държава, които позволяват на Комисията реципрочен пряк достъп до работни документи, свързани с извършването на задължителен финансов одит, или до други документи на регистрирани одитори от тази трета държава;

4. запитващият компетентен орган на третата държава информира предварително Комисията за всяко искане за пряко предоставяне на документи, като посочва причините за това;

5. са спазени условията по чл. 104, ал. 2.

Уведомяване на Европейската комисия

Чл. 106. Комисията уведомява Европейската комисия за действащите договорености по чл. 104, ал. 1, т. 4 и чл. 105, т. 3.

ЧАСТ ЧЕТВЪРТА

ОДИТЕН КОМИТЕТ В ПРЕДПРИЯТИЯТА ОТ ОБЩЕСТВЕН ИНТЕРЕС

Формиране на одитен комитет

Чл. 107. (1) (Доп. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Във всяко предприятие от обществен интерес се създава одитен комитет. Одитният комитет на предприятие по § 1, т. 22, букви "г" и "е" от допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството може да изпълнява възложените му от закона функции и по отношение на управляваните от предприятието фондове.

(2) Членовете на одитния комитет се избират от общото събрание на акционерите или съдружниците по предложение на председателя на управителния съвет или на надзорния съвет или съвета на директорите или на управителя на предприятието. За членове на одитния комитет могат да се избират и членове на надзорния орган на предприятието или членове на управителния орган, които не са изпълнителни членове на органите на управление.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) За членове на одитния комитет се избират лица, които притежават образователно-квалификационна степен "бакалавър", познания в областта, в която работи предприятието, като поне един от членовете трябва да има не по-малко от 5 години професионален стаж в областта на счетоводството или одита.

(4) (Доп. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Одитният комитет на предприятията от обществен интерес с изключение на тези, отговарящи на критериите по чл. 19, ал. 2 и 3 от Закона за счетоводството, се състои най-малко от трима членове, включително председателя. Мнозинството от членовете на одитния комитет са външни за и независими от предприятието от обществен интерес. Независим член на одитен комитет не може да е:

1. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) изпълнителен член на орган на управление или контрол или служител на предприятието;

2. лице, което е в трайни търговски отношения с предприятието;

3. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) член на орган на управление или контрол, прокурор или служител на лице по т. 2;

4. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) свързано лице с друг член на орган на управление или контрол или с член на одитния комитет на предприятието от обществен интерес.

(5) Липсата на обстоятелствата по ал. 4 се установява с писмена декларация, подадена преди датата на избора до общото събрание от всяко номинирано лице за член на одитен комитет. Когато едно или повече от тези обстоятелства възникнат след избора, съответният член на одитния комитет незабавно уведомява писмено управителните и надзорните органи на предприятието и прекратява изпълняването на функциите си, като на негово място на следващото общо събрание се избира нов член.

(6) Председателят на одитния комитет се избира от неговите членове. Председателят също трябва да отговаря на изискванията по ал. 4.

(7) Общото събрание на акционерите или съдружниците одобрява статут на одитния комитет, в който се определят неговите функции, права и отговорности по отношение на финансовия одит, вътрешния контрол и вътрешния одит, както и взаимоотношенията му с органите за управление.

(8) С решение на общото събрание на акционерите или съдружниците могат да се създават одитни комитети и в други предприятия.

Права и задължения на одитния комитет

Чл. 108. (1) Одитният комитет:

1. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) информира органите на управление или контрол на предприятието за резултатите от задължителния одит и пояснява по какъв начин задължителният одит е допринесъл за достоверността на финансовото отчитане, както и ролята на одитния комитет в този процес;

2. наблюдава процеса на финансово отчитане и представя препоръки и предложения, за да се гарантира неговата ефективност;
3. наблюдава ефективността на вътрешната контролна система, на системата за управление на риска и на дейността по вътрешен одит по отношение на финансовото отчитане в одитираното предприятие;
4. наблюдава задължителния одит на годишните финансови отчети, включително неговото извършване, като взема предвид констатациите и заключенията на Комисията по прилагането на чл. 26, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 537/2014;
5. проверява и наблюдава независимостта на регистрираните одитори в съответствие с изискванията на глави шеста и седма от закона, както и с чл. 6 от Регламент (ЕС) № 537/2014, включително целесъобразността на предоставянето на услуги извън одита на одитираното предприятие по чл. 5 от същия регламент;
6. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) отговаря за процедурата за подбор на регистрирания одитор и препоръчва назначаването му с изключение на случаите, когато одитираното предприятие разполага с комисия за провеждане на процедура за подбор; когато предприятието разполага с комисия за провеждане на процедура за подбор, одитният комитет наблюдава нейната работа, като въз основа на резултатите от нея предлага на общото събрание на акционерите или съдружниците възлагане на одиторския ангажимент в съответствие с изискванията на чл. 16 от Регламент (ЕС) № 537/2014;
7. (изм. и доп. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) уведомява чрез своя председател Комисията, както и органите на управление или контрол на предприятието за всяко дадено одобрение по чл. 64, ал. 3 и чл. 66, ал. 3 в 7-дневен срок от датата на решението;
8. отчита дейността си пред органа по назначаване;
9. (*) (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) изготвя и чрез своя председател предоставя на Комисията в срок до 31 май годишен доклад за дейността си; докладът се изготвя по форма и със съдържание съгласно приета от Комисията наредба.

(*) *Бел. ред.* Съгласно § 43, т. 2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. (ДВ, бр. 28 от 2020 г.): "През 2020 г. срокът по: член 108, ал. 1, т. 9 от Закона за независимия финансов одит се удължава до 30 септември 2020 г."

-
- (2) Управителният орган на предприятието осигурява достатъчни ресурси на одитния комитет за ефективно изпълнение на задълженията му.
  - (3) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Членовете на органите на управление или контрол и служителите на предприятието са длъжни да оказват съдействие на одитния комитет при изпълнение на дейността му, включително да предоставят в разумни срокове поисканата от него информация.

Наблюдение, оценка и мерки на Комисията по отношение дейността на одитните комитети

Чл. 109. (1) Комисията извършва редовно наблюдение на качеството, развитието и конкуренцията на пазара на предоставяне на услуги във връзка със задължителния одит на

предприятията от обществен интерес съгласно изискванията на чл. 27 от Регламент (ЕС) № 537/2014.

(2) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Комисията организира създаването и поддържа Регистър на одитните комитети в предприятията от обществен интерес за целите на публичния надзор съгласно чл. 12, ал. 3.

(3) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Регистърът по ал. 2 съдържа следната информация:

1. наименование на предприятието;
2. единен идентификационен код на предприятието;
3. имената на председателя и на членовете на одитния комитет;
4. телефон и електронна поща за контакт с одитния комитет.

(4) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Председателят на одитния комитет уведомява писмено Комисията в 14-дневен срок от настъпването или промяната в обстоятелство, подлежащо на вписване в регистъра по ал. 2.

(5) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Условието и редът за съставяне и поддържане на регистъра по ал. 2 се определят с наредба, приета от Комисията.

(6) (Предишна ал. 2, изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Комисията разработва, разпространява и актуализира методически насоки в областта на дейността на одитните комитети в предприятията от обществен интерес в съответствие с изискванията на този закон, приложимите актове на Европейския съюз и добрите практики. Комисията може да дава препоръки за подобряване дейността на одитните комитети в предприятията от обществен интерес.

ЧАСТ ПЕТА

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Административни нарушения и наказания

Чл. 110. (1) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) На регистриран одитор се налага глоба или имуществена санкция в размер до 10 на сто от общия обем на нетните приходи от продажби за предходната финансова година спрямо датата на установяване на нарушението, но не по-малко от 2000 лв., когато бъде установено, че:

1. е издал одиторски доклад с одиторско мнение или отказ от издаване на мнение, което не съответства на доказателствата, събрани при извършване на финансов одит;
2. не е спазил изискванията на приложимите одиторски стандарти, което е повлияло отрицателно върху резултатите от работата му и върху издаденото от него одиторско мнение;
3. не е спазил изискванията за независимост и липса на конфликт на интереси;
4. не е спазил изискванията за опазване на професионалната тайна по чл. 11;
5. не е изпълнил задължението за предоставяне на заместващия регистриран одитор на информацията съгласно чл. 31, ал. 1, т. 4 и/или ал. 2, т. 2;
6. не е спазил изискванията за съхраняване на одиторската документация по чл. 31, ал. 1, т. 10;
7. не е изпълнил задълженията по чл. 56, ал. 6 и 7 за създаване и поддържане на досиета или същите са непълни;
8. не е изпълнил задължението за докладване на компетентен орган, осъществяващ надзор над предприятие от обществен интерес, както и на Комисията, или е предоставил непълна или невярна информация по чл. 61;
9. не е изпълнил задължението да публикува годишен доклад за прозрачност или публикуваният доклад съдържа непълна или невярна информация съгласно изискванията на чл. 62;

10. не е спазил ограниченията или забраните по чл. 64;
  11. не е спазил изискванията за максимална продължителност по чл. 65;
  12. не е спазил изискванията за възнагражденията по чл. 66;
  13. откаже или не съдейства при извършването на инспекция и разследване или възпрепятства по друг начин функциите на Комисията или на ИДЕС;
  14. не е издал одиторски доклад за задължителен финансов одит в предприятие от обществен интерес по негова вина, ако не са налице основателни причини по чл. 49, ал. 2, или при отказ да продължи изпълнението на договора за одит, както и при неиздаване на одиторски доклад в определения срок, който поради датата на неговото по-късно издаване не може да изпълни целта, с която е бил възложен одитът;
  15. не е предоставил на Комисията изискваната по този закон информация или я е предоставил по-късно от един месец след определения срок, или е предоставил непълна или невярна информация;
  16. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) не е изпълнил предписанията по чл. 89, ал. 2, т. 2;
  17. не е извършил преглед за контрол на качеството в съответствие с изискванията на чл. 8 от Регламент (ЕС) № 537/2014;
  18. е извършил преглед за контрол на качеството по реда на чл. 8 от Регламент (ЕС) № 537/2014 и е издаден одиторски доклад с одиторско мнение или отказ от издаване на мнение, което не съответства на доказателствата, събрани при извършването на задължителния финансов одит, и това не е отразено адекватно от извършващия прегледа преди издаване на одиторския доклад;
  19. не е представил в срока по чл. 11 от Регламент (ЕС) № 537/2014 допълнителен доклад за одитния комитет или е предаден такъв доклад с невярно или с непълно съдържание.
- (2) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Регистриран одитор се наказва с глоба в размер от 500 до 3000 лв. – за физически лица, или с имуществена санкция в размер от 500 до 5000 лв. – за юридически лица и еднолични търговци, когато бъде установено, че:
1. не са спазени други изисквания на приложимите одиторски стандарти, непосочени в ал. 1;
  2. е предоставена на Комисията изискваната от този закон информация до един месец след определения срок;
  3. не са спазени други изисквания на този закон или актове на Комисията по прилагането му.
- (3) Когато нарушенията по ал. 1 или 2 са извършени от регистриран одитор, който извършва задължителен финансов одит и свързани с одита услуги от името на одиторското дружество, наказание се налага както на регистрирания одитор – физическо лице, така и на одиторското дружество, от чието име е извършен одитът.
- (4) Когато исканите по чл. 77, ал. 1, т. 9 и чл. 88, ал. 1 документи и информация не бъдат предоставени или са предоставени след определения срок, или ако са неверни или непълни, на съответното лице, различно от регистриран одитор, се налага глоба или имуществена санкция в размер от 500 до 2000 лв.
- (5) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Председател на управителен съвет или на надзорен съвет или председател на съвета на директорите или управител на предприятие от обществен интерес, който не изпълни задължението си по чл. 107, ал. 2, се наказва с глоба в размер от 500 до 3000 лв.
- (6) На предприятие от обществен интерес, което не изпълни задължението си по чл. 107, ал. 1, се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 20 000 лв.
- (7) На предприятие от обществен интерес, което не изпълни задължението си по чл. 107, ал. 7, се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 20 000 лв.

- (8) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Председател на одитен комитет на предприятие от обществен интерес, който не изпълни задълженията си по чл. 108, ал. 1, т. 7 и 9, се наказва с глоба в размер от 500 до 3000 лв.
- (9) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Председател на одитен комитет на предприятие от обществен интерес, който не изпълни задълженията си по чл. 109, ал. 4, се наказва с глоба в размер от 200 до 2000 лв.
- (10) (Предишна ал. 8 – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) При повторно нарушение се налага глоба или имуществена санкция в двоен размер.
- (11) (Предишна ал. 9 – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Актовете за установяване на нарушенията се съставят от инспекторите на Комисията и от оправомощени от председателя ѝ контролори от ИДЕС, на които е възложено извършването на инспекцията или разследването.
- (12) (Предишна ал. 10 – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Наказателните постановления се издават от председателя на Комисията.
- (13) (Предишна ал. 11 – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Споразумение за прекратяване на административнонаказателното производство

Чл. 110а. (Нов – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) До издаване на наказателно постановление, но не по-късно от 30 дни от предявяване на акта за установяване на административно нарушение, между административнонаказващия орган и нарушителя може да бъде постигнато споразумение за прекратяване на административнонаказателното производство за нарушения по чл. 110, ал. 1 и 2, освен в случаите на повторност или когато деянието съставлява престъпление.

Сключване на споразумение за прекратяване на административнонаказателното производство

Чл. 110б. (Нов – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) (1) Споразумението се изготвя в писмена форма и отразява съгласието на административнонаказващия орган и нарушителя по следните въпроси:

1. има ли извършено деяние, извършено ли е то от нарушителя и извършено ли е виновно, съставлява ли деянието административно нарушение;
  2. какъв да бъде размерът на наказанието.
- (2) Със споразумението не може да се определя размер на глобата или на имуществената санкция, по-нисък от 70 на сто от минималния размер, предвиден за конкретното административно нарушение.
- (3) Споразумението се подписва от административнонаказващия орган и от нарушителя или от негов представител, изрично упълномощен за постигане на споразумение.
- (4) В 14-дневен срок от подписване на споразумението за прекратяване на административнонаказателното производство Комисията приема решение, с което одобрява или отказва да одобри споразумението. Решението, с което се одобрява споразумение за прекратяване на административнонаказателното производство, се изпраща на съответния прокурор в 7-дневен срок от неговото издаване.
- (5) Споразумението се одобрява, ако са спазени изискванията на закона.
- (6) Решението по ал. 4, с което се одобрява споразумение за прекратяване на административнонаказателното производство, подлежи на протест от прокурора по отношение на неговата законосъобразност пред съда по реда на Административнопроцесуалния кодекс,

като протестът не спира изпълнението на решението. Извън случая по предходното изречение решението по ал. 4 не подлежи на обжалване или протест.

(7) Сроковете за издаване на наказателно постановление спират да текат от момента на образуване на съдебно производство по протест на прокурора до неговото приключване.

(8) В случаите, когато споразумението за прекратяване на административнонаказателното производство не бъде одобрено или решението, с което е одобрено, бъде отменено от съда, административнонаказващият орган издава наказателно постановление по общия ред.

Влизане в сила на споразумението за прекратяване на административнонаказателното производство

Чл. 110в. (Нов – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) (1) Споразумението за прекратяване на административнонаказателното производство влиза в сила, ако в 7-дневен срок от уведомяването на нарушителя за одобряването му определената глоба и/или имуществена санкция са платени.

(2) В случай на неплащане в срока по ал. 1 на глобата и/или на имуществената санкция производството продължава с издаване на наказателно постановление по общия ред.

Публикуване на информация за наложените административни наказания и предприетите административни мерки

Чл. 111. (1) Комисията публикува на интернет страницата си всички наложени и влезли в сила административни наказания и надзорни мерки, като се посочва информация за вида и естеството на нарушението и за самоличността на физическото или юридическото лице, по отношение на което същите са наложени.

(2) Комисията публикува информацията по ал. 1 на анонимна основа, когато:

1. санкцията е наложена на физическо лице и след предварителна оценка на пропорционалността на публикуването на лични данни се установи, че това публикуване е непропорционално;
2. публикуването би застрашило стабилността на финансовите пазари или текущо разследване;
3. публикуването би причинило непропорционални вреди на засегнатите институции или лица;
4. (нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) е сключено споразумение за прекратяване на административнонаказателно производство по реда на чл. 110а – 110в.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Дейност, аналогична на финансов одит" е дейността като инспектор в Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори.
2. "Добра репутация" е налице, когато регистрираният одитор – физическо лице, или съдружниците, членовете на управителните или контролните органи на одиторско дружество не са осъждани за умишлено престъпление от общ характер и не са лишени от право да упражняват одиторска професия или дейност или други подобни професии или дейности в областта на финансите и счетоводството.
3. "Държава членка по произход" е друга държава – членка на Европейския съюз, която е дала разрешение на регистриран одитор или одиторско дружество да извършва финансов одит в тази държава съгласно националното ѝ законодателство в съответствие с изискванията на чл. 3, параграф 1 от Директива 2006/43/ЕС.

4. "Експерт" е физическо лице със специфични познания за финансовите пазари, финансовото отчитане, одитиране или други области, свързани с проверките и практиката на извършваните одити по този закон.
5. "Заинтересовано лице" е лице, което притежава правен интерес от дейността на регистриран одитор, Комисията или ИДЕС.
6. "Инспектор" е лице, което е в служебни или в извънтрудови правоотношения с Комисията, има подходящо професионално образование и съответстващ опит в областта на финансовия одит и финансовото отчитане, не упражнява дейност, свързана с финансовия одит, и е преминало обучение за контрол на качеството на дейността на регистрираните одитори.
7. (Доп. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) "Инспекция" е съвкупност от процедури за преглед на работата на регистрираните одитори с цел да се гарантира качеството на дейността им и включва оценка за спазването на приложимите одиторски стандарти и на изискванията за независимост, на количеството и качеството на изразходваните ресурси, на полученото одиторско възнаграждение и на системата за вътрешен контрол на качеството. Инспекциите могат да са планови и извънпланови, както и пълни и тематични. Пълните инспекции са с обхват съгласно чл. 85, ал. 1, т. 1 – 5. Тематичните инспекции са с ограничен обхват спрямо изискванията по чл. 85, ал. 1, т. 1 – 5, като обхватът се определя с решение на Комисията.
8. "Комисия за подбор" е комисия, в която акционерите или съдружниците имат съществено влияние и на която е възложено да направи препоръка относно избора на одитор.
9. "Компетентен орган на трета държава" е органът, който отговаря за публичния надзор или за одобряването и регистрацията на лицата, извършващи одит на годишните финансови отчети в държави, които не са членки на Европейския съюз.
10. "Компетентен орган" е органът или органите, определени със закон, на които са възложени регулирането и/или надзорът над дейността на регистрираните одитори или конкретни функции от регулирането или надзора. Позоваването на "компетентен орган" в конкретен член означава позоваване на органа, отговарящ за функциите, посочени в същия член.
11. "Контрольор" е лице – член на ИДЕС, преминало обучение за контрол на качеството на дейността на регистрираните одитори и утвърдено от съвета за контрол по качеството на одиторските услуги при ИДЕС.
12. "Лице, което не упражнява дейност, свързана с финансовия одит" е всяко физическо лице, което по време на участието си в публичния надзор и през тригодишния период, непосредствено предхождащо това му участие, не е извършвало финансов одит по смисъла на този закон, не е притежавало дялове, акции или други ценни книжа, емитирани от одиторско предприятие, не е било член на управителен или контролен орган на одиторско дружество и не е било наето от одиторско дружество или свързано по друг начин с него такова дружество.
13. "Нетни приходи от продажби" са общите суми от продажби, получени от дейността на регистрирания одитор, намалени с търговските отстъпки, данъка върху добавената стойност и други данъци, пряко свързани с приходите. Когато регистрираният одитор упражнява одиторска дейност пряко, нетните приходи от продажби за целите на закона обхващат общите суми от продажби, получени от физическото лице пряко, от дейността на търговското дружество, чрез което предоставя одиторски услуги, както и от участието му в гражданско дружество по Закона за задълженията и договорите, когато е приложимо.
14. "Области, свързани с финансовия одит" са вътрешният одит, външният одит в публичния сектор и счетоводството.
- 14а. (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) "Одитен комитет" е специализиран, наблюдаващ, консултативен орган с правомощията по чл. 108, ал. 1.
15. "Одитор на група" е регистриран одитор, който извършва финансов одит на консолидирани финансови отчети на предприятие.

16. "Одитор от трета държава" е физическо лице, което извършва финансов одит на годишни финансови отчети на предприятие, учредено в трета държава, и което е различно от лице, регистрирано в държава – членка на Европейския съюз.
17. "Одиторска мрежа" е обединение, към което принадлежи регистриран одитор или одиторското дружество и което има за цел сътрудничество, подялба на приходи или разходи, или съсобственост на акции, контрол или управление, общи политики и процедури за контрол на качеството, обща бизнес стратегия, използване на обща фирма или на значителна част от професионалните ресурси.
18. "Одиторска професия" е професията на регистрираните одитори по предоставянето на услуги по финансов одит, свързани с одита услуги или аналогични на тях, пряко или чрез одиторско дружество.
19. "Одиторски ангажимент" е ангажимент за финансов одит.
20. "Одиторско дружество от трета държава" е предприятие, независимо от правно-организационната му форма, което извършва финансов одит на годишни финансови отчети на предприятие, учредено в трета държава, и което е различно от предприятието, регистрирано като одиторско дружество в държава – членка на Европейския съюз.
21. "Опит в областта на финансовия одит" е опитът в областта на счетоводството, финансовото отчитане и одита.
22. (Доп. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) "Основен предмет на дейност" е дейността на търговското дружество, когато общата стойност на нетните приходи от продажби от тази дейност е повече от 50 на сто от общата стойност на нетните приходи от продажби за отчетния период. В сумата на нетните приходи от продажби от финансов одит се включват и приходите от изпълнение на ангажименти, различни от финансов одит, които по закон се изискват от регистриран одитор, както и приходите от изпълнение на одиторски услуги към компоненти за целите на финансов одит на група.
23. "Отговорен одитор" е одитор:
- а) определен от одиторското дружество за ръководещ и основно отговорен за извършването на финансов одит от името на одиторското дружество, или
  - б) определен от одиторското дружество за ръководещ и основно отговорен за извършването на финансов одит на финансовите отчети на групата, и одитор, определен като ръководещ и основно отговорен за извършването на одита на финансовите отчети на основните дъщерни компании, в случаи на одит на група, или
  - в) който подписва одиторския доклад.
24. "Предприятие" е понятие по смисъла на чл. 2 от Закона за счетоводството.
25. "Повторно" е нарушението, извършено в едногодишен срок от издаването на наказателното постановление, с което на нарушителя е наложено наказание за същото по вид нарушение.
26. "Предприятие от обществен интерес" е понятие по смисъла на § 1, т. 22 от допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството.
27. "Приложима рамка за финансово отчитане" е възприетата от предприятието рамка за финансово отчитане при изготвяне на финансовия отчет, която е подходяща от гледна точка на естеството на предприятието и целта на финансовия отчет или която се изисква от закон или от друг нормативен акт. Приложимата рамка за финансово отчитане определя формата и съдържанието на финансовия отчет.
28. "Приложима счетоводна база" са счетоводните стандарти, представляващи общата рамка за изготвяне на годишните финансови отчети съгласно глава четвърта от Закона за счетоводството.
29. (Отм. – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.).

30. "Професионален скептицизъм" е такова поведение, при което се поставя под въпрос и се отделя повишено внимание на условия, които може да са показателни за евентуални неточности, дължащи се на грешка или измама, както и критична оценка на одитните данни.
31. "Професионална дейност на член на ИДЕС" е дейността по предоставянето на услуги, изискващи счетоводни или свързани с тях умения, извършвани от членовете на ИДЕС, включващи ангажименти за финансов одит, за преглед на финансова информация и за изразяване на сигурност, различни от одит или преглед, по договорени процедури и за компилация.
32. "Професионална дейност на регистрирания одитор" е дейността по задължителен финансов одит и свързани с одита услуги.
33. "Професионална преценка" е компетентно, адекватно и съответно на обстоятелствата прилагане на полученото практическо обучение, знанията и опита на регистрирания одитор в съответствие с одиторските стандарти, етичните изисквания и приложимата счетоводна база при вземането на решения при извършването на финансов одит.
34. "Разследване" е изпълнението на съвкупност от процедури за преглед на работата на регистрираните одитори с цел разкриване и оценяване на неправилно изпълнение на ангажименти за задължителен финансов одит и свързани с одита услуги спрямо изискванията на приложимите одиторски стандарти и на законовите разпоредби.
35. "Разумна степен на сигурност" е висока степен на сигурност, изразена позитивно в одиторския доклад като уверение, че информацията – обект на одита, не съдържа съществени пропуски, грешки и недостатъци.
36. "Регистриран одитор" е физическо лице или одиторско дружество, вписано в регистъра по чл. 20, което има право да подписва одиторски доклади с мнение върху финансови отчети.
37. "Регистриран одитор от държава – членка на Европейския съюз" е физическо лице или одиторско дружество, което е придобило право в държава – членка на Европейския съюз, да подписва одиторски доклади с мнение върху годишните финансови отчети на предприятия.
- 37а. (Нова – ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.) "Регистриран одитор, който е свързан по друг начин с регистрирания одитор – физическо лице, или с одиторското дружество" съгласно чл. 21, ал. 2, т. 4 и ал. 3, т. 10 е лице, отговарящо на критериите по член 3, параграф 1, точка 26 от Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията (ОВ, L 173/1 от 12 юни 2014 г.).
38. "Ръководство" са лицата, управляващи и представляващи одитираното предприятие.
39. "Ръководна длъжност" е длъжност, включваща изпълнение на функции по ръководство и контрол на структурни звена, които имат пряко отношение към осъществяване на основния предмет на дейност на предприятието.
40. "Свързани с одита услуги" са:
- а) одити на финансови отчети, изготвени в съответствие с рамки със специално предназначение за регулаторни или надзорни цели, на предприятия от обществен интерес;
  - б) ангажименти за изразяване на сигурност, предназначени за широк кръг потребители и различни от одити или прегледи на историческа финансова информация, на предприятия от обществен интерес;
  - в) ангажименти за изразяване на сигурност относно отчети за парникови газове.
41. "Свързани лица" е понятие по смисъла на § 1, т. 3 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.
42. "Тесни връзки" е понятие по смисъла на член 4, параграф 1, точка 38 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните

изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ, L 176/1 от 27 юни 2013 г.).

43. "Условно възнаграждение" – условни са възнагражденията за одиторски ангажименти, изчислени върху предварително определена основа, свързана с резултата от дадена сделка или от извършената работа. Възнагражденията не се смятат за условни, когато са определени от съд или от компетентен орган.

44. (Изм. – ДВ, бр. 15 от 2018 г., в сила от 16.02.2018 г.) "Финансови инструменти" е понятие съгласно чл. 4 от Закона за пазарите на финансови инструменти.

45. "Широк кръг потребители" са неограничен брой лица, различни от ръководството на одитираното предприятие и/или от посочените в договора за съответната услуга конкретни потребители на финансовата информация.

§ 2. (1) Този закон въвежда изискванията на:

1. Директива 2006/43/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, за изменение на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 84/253/ЕИО на Съвета;

2. Директива 2014/56/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. за изменение на Директива 2006/43/ЕО относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети;

3. член 35 от Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета (ОВ, L 182/19 от 29 юни 2013 г.).

(2) Този закон предвижда мерки по прилагане на Регламент (ЕС) № 537/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно специфични изисквания по отношение на задължителния одит на предприятия от обществен интерес и за отмяна на Решение 2005/909/ЕО на Комисията.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Този закон отменя Закона за независимия финансов одит (обн., ДВ, бр. 101 от 2001 г.; изм., бр. 91 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 77 и 105 от 2005 г., бр. 30, 33, 62 и 105 от 2006 г., бр. 67 от 2008 г., бр. 95 от 2009 г., бр. 54 от 2010 г., бр. 99 от 2011 г., бр. 38, 60 и 102 от 2012 г., бр. 15 от 2013 г. и бр. 61 и 95 от 2015 г.).

§ 4. Председателят и членовете на Комисията за публичен надзор на регистрираните одитори продължават да изпълняват своите правомощия до изтичане на мандата, за който са избрани.

§ 5. За извършването на одити на финансови отчети на предприятия от обществен интерес и на одити на финансови отчети по Кодекса за застраховането, Кодекса за социално осигуряване и Закона за кредитните институции за отчетни периоди, завършващи на 31 декември 2016 г., се прилага отмененият Закон за независимия финансов одит.

§ 6. (1) Предприятие от обществен интерес, което е приело ангажимент за задължителен финансов одит до 16 юни 2014 г. включително, с регистриран одитор, който е предоставял към тази дата на същото предприятие услуги за задължителен финансов одит в

продължение на 20 и повече последователни години, не може да приеме или продължи ангажимент за задължителен финансов одит с този одитор, считано от 17 юни 2020 г.

(2) Предприятие от обществен интерес, което е приело ангажимент за задължителен финансов одит до 16 юни 2014 г. включително, с регистриран одитор, който е предоставял към тази дата на същото предприятие услуги за задължителен финансов одит в продължение на 11 и повече последователни години, но по-малко от 20 последователни години, не може да приеме или продължи ангажимент за задължителен финансов одит с този одитор, считано от 17 юни 2023 г.

(3) Предприятие от обществен интерес, което до 17 юни 2016 г. включително е приело ангажимент за задължителен финансов одит с регистриран одитор, който до 16 юни 2014 г. включително е предоставял на същото предприятие услуги за задължителен финансов одит в продължение на по-малко от 11 последователни години, може да приема и продължава ангажименти за задължителен финансов одит с този одитор до достигане на максималната продължителност по чл. 65.

§ 7. (1) В 6-месечен срок от влизането в сила на закона Комисията за публичен надзор на регистрираните одитори и Институтът на дипломираните експерт-счетоводители привеждат дейността си в съответствие с него.

(2) В тримесечен срок от влизането в сила на закона Институтът на дипломираните експерт-счетоводители привежда в съответствие с него професионалните печати на регистрираните одитори.

§ 8. В 6-месечен срок от влизането в сила на закона:

1. предприятията от обществен интерес създават одитен комитет и приемат правила за дейността му в съответствие с чл. 107, ал. 7;
2. Агенцията по вписванията привежда дейността си в съответствие с него.

§ 9. Актовете на Комисията за публичен надзор на регистрираните одитори и на Института на дипломираните експерт-счетоводители, издадени до влизането в сила на закона, се прилагат, доколкото не му противоречат.

§ 10. Незавършените административнонаказателни производства, инспекции и разследвания до влизането в сила на закона се довършват по реда на отменения Закон за независимия финансов одит.

§ 11. В Кодекса за застраховането (обн., ДВ, бр. 102 от 2015 г.; доп., бр. 62 от 2016 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 101:

а) алинея 1 се изменя така:

"(1) Годишните финансови отчети на застраховател, съответно презастраховател, застрахователен холдинг и финансов холдинг със смесена дейност със седалище в Република България, техните консолидирани финансови отчети, когато е приложимо, както и годишни справки, доклади и приложения по чл. 126, ал. 1 се проверяват и заверяват съвместно от две одиторски дружества, които са регистрирани одитори съгласно Закона за независимия финансов одит. Когато застрахователят е без право на достъп до единния пазар по чл. 16, проверката и заверката се извършват от едно одиторско дружество.";

б) алинея 3 се изменя така:

"(3) Не може да бъде одитор по ал. 1 одиторско дружество, при което на регистрираните одитори, които ще извършат заверката от негово име, е отнемана правоспособност като одитор в Република България или в друга държава членка или не отговаря на критериите по чл. 101а, ал. 3.";

в) алинея 4 се отменя.

2. Създава се чл. 101а:

"Утвърждаване на одитори

Чл. 101а. (1) Застрахователите, презастрахователите, застрахователните холдинги и финансовите холдинги със смесена дейност със седалище в Република България избират одиторите по чл. 101, ал. 1 след предварително съгласуване на избора с Комисията за финансов надзор.

(2) Критериите за съгласуване на избора на одитори по ал. 1 се приемат от комисията, съгласувано с Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори.

(3) Когато в 14-дневен срок от датата на искането за съгласуване Комисията за финансов надзор не е направила възражение, се приема, че предложението за избор на одитор е съгласувано."

3. В чл. 103 навсякъде думите "одиторско предприятие" се заменят с "одиторите по чл. 101, ал. 1".

4. В чл. 125 се създава ал. 3:

"(3) Управителният орган на застрахователен холдинг или финансов холдинг със смесена дейност със седалище в Република България, който е начело на група, изготвя и представя в комисията финансови отчети на предприятието, както и консолидираните финансови отчети, одитирани в съответствие с чл. 101, ал. 1 в срок не по-късно от 20 седмици след края на финансовата година."

5. В чл. 126, ал. 3 думите "специализираното одиторско предприятие по чл. 101" се заменят с "одиторите по чл. 101, ал. 1".

6. В чл. 587, ал. 3:

а) в т. 1 думите "одиторското предприятие" се заменят с "одиторите по чл. 101, ал. 1";

б) в т. 10 думите "одиторско предприятие" се заменят с "регистрирани одитори съгласно Закона за независимия финансов одит".

7. В чл. 599, ал. 3 и 4 думите "одиторското предприятие" се заменят с "одиторите по чл. 101, ал. 1".

§ 12. В Кодекса за социално осигуряване (обн., ДВ, бр. 110 от 1999 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2000 г. – бр. 55 от 2000 г.; изм., бр. 64 от 2000 г., бр. 1, 35 и 41 от 2001 г., бр. 1, 10, 45, 74, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 42, 67, 95, 112 и 114 от 2003 г., бр. 12, 21, 38, 52, 53, 69, 70, 112 и 115 от 2004 г., бр. 38, 39, 76, 102, 103, 104 и 105 от 2005 г., бр. 17, 30, 34, 56, 57, 59, 68, 76, 80, 82, 95, 102 и 105 от 2006 г., бр. 41, 52, 53, 64, 77, 97, 100, 109 и 113 от 2007 г., бр. 33, 43, 67, 69, 89, 102 и 109 от 2008 г., бр. 23, 25, 35, 41, 42, 93, 95, 99 и 103 от 2009 г., бр. 16, 19, 43, 49, 58, 59, 88, 97, 98 и 100 от 2010 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 45 от 2011 г.; изм., бр. 60, 77 и 100 от 2011 г., бр. 7, 21, 38, 40, 44, 58, 81, 89, 94 и 99 от 2012 г., бр. 15, 20, 70, 98, 104, 106, 109 и 111 от 2013 г., бр. 1, 18, 27, 35, 53 и 107 от 2014 г., бр. 12, 14, 22, 54, 61, 79, 95, 98 и 102 от 2015 г. и бр. 62 от 2016 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 187:

а) в ал. 1 думите "от двама регистрирани одитори или от специализирано одиторско предприятие" се заменят със "съвместно от две одиторски дружества, които са регистрирани одитори съгласно Закона за независимия финансов одит";

б) в ал. 2 думите "и специализираните одиторски предприятия" се заличават.

2. Създава се чл. 187а:

"Избор и назначаване на одитори

Чл. 187а. (1) Пенсионноосигурителните дружества избират одиторите по чл. 187, ал. 1 след предварително съгласуване на избора с Комисията за финансов надзор.

- (2) Критериите за съгласуване на избора на одитори по ал. 1 се приемат от Комисията за финансов надзор, съгласувано с Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори.
- (3) Когато в 14-дневен срок от датата на искането за съгласуване Комисията за финансов надзор не е направила възражение, се приема, че предложението за избор на одитор е съгласувано."

§ 13. В Закона за кредитните институции (обн., ДВ, бр. 59 от 2006 г.; изм., бр. 105 от 2006 г., бр. 52, 59 и 109 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., бр. 23, 24, 44, 93 и 95 от 2009 г., бр. 94 и 101 от 2010 г., бр. 77 и 105 от 2011 г., бр. 38 и 44 от 2012 г., бр. 52, 70 и 109 от 2013 г., бр. 22, 27, 35 и 53 от 2014 г., бр. 14, 22, 50, 62 и 94 от 2015 г. и бр. 33, 59, 62 и 81 от 2016 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 71, ал. 1, т. 7 думата "одитор" се заменя с "одитори".
2. В чл. 76:
  - а) в ал. 1 думите "от специализирано одиторско предприятие, което е регистриран одитор" се заменят със "съвместно от две одиторски дружества, които са регистрирани одитори";
  - б) в ал. 4 думата "одитор" се заменя с "одитори" и се създава изречение второ: "Българската народна банка, съгласувано с Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори, приема критерии за съгласуване на избора.";
  - в) в ал. 6 думата "одитор" се заменя с "одитори";
  - г) в ал. 7 в текста преди т. 1 думите "одиторът дава" се заменят с "одиторите дават", а думите "Одиторът извършва преглед и изразява" се заменят с "Одиторите извършват преглед и изразяват".
3. В чл. 77, ал. 1, т. 4 думите "одиторът да завери" се заменят с "одиторите да заверят".
4. В чл. 78, ал. 1 думите "от специализирано одиторско предприятие, което е регистриран одитор" се заменят със "съвместно от две одиторски дружества, които са регистрирани одитори".

§ 14. В Закона за счетоводството (обн., ДВ, бр. 95 от 2015 г.; изм., бр. 74 от 2016 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 38 се създава ал. 11:

"(11) В срок до 31 юли на текущата година Агенцията по вписванията предоставя в електронен вид на Националната агенция за приходите списък с предприятията, които не са публикували годишните си финансови отчети за предходната година в срока по ал. 1 и 2. Списъкът трябва да съдържа наименованието на предприятието и код по БУЛСТАТ. В срок до 30 септември на текущата година Националната агенция за приходите предприема необходимите мерки за извършването на проверки и установяване на нарушения по ал. 1 – 10."
2. В чл. 74, ал. 1 след думите "не публикува финансов отчет" се добавя "в сроковете по чл. 38".
3. В § 1, т. 22 от допълнителните разпоредби буква "л" се изменя така:

"л) ВиК оператори по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги, които са средни и големи предприятия."

§ 15. В Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране (обн., ДВ, бр. 77 от 2011 г.; изм., бр. 21 от 2012 г., бр. 109 от 2013 г., бр. 27 от 2014 г., бр. 22 и 34 от 2015 г. и бр. 42 и 76 от 2016 г.) се правят следните изменения:

1. В глава четринадесета в наименованието на раздел III думата "независим" се заменя с "регистриран".
2. В чл. 150:
  - а) в ал. 1 в текста преди т. 1 думите "независим одитор" се заменят с "регистриран одитор съгласно Закона за независимия финансов одит";
  - б) в ал. 2 думата "независимия" се заменя с "регистрация";

в) в ал. 3 думите "независим" и "независимият" се заменят съответно с "регистриран" и "регистрацията".

3. В чл. 151, ал. 1, т. 3 думата "независимия" се заменя с "регистрацията".

§ 16. В Закона за допълнителния надзор върху финансовите конгломерати (обн., ДВ, бр. 59 от 2006 г.; изм., бр. 52 от 2007 г., бр. 77 и 105 от 2011 г., бр. 70 от 2013 г., бр. 27 от 2014 г. и бр. 102 от 2015 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 19, ал. 2 думите "независим одитор" се заменят с "регистриран одитор съгласно Закона за независимия финансов одит".

2. В чл. 20, ал. 3, т. 7 думата "независим" се заменя с "регистриран".

§ 17. В Закона за платежните услуги и платежните системи (обн., ДВ, бр. 23 от 2009 г.; изм., бр. 24 и 87 от 2009 г., бр. 101 от 2010 г., бр. 105 от 2011 г., бр. 103 от 2012 г., бр. 57 и 102 от 2015 г. и бр. 59 от 2016 г.) в чл. 23, ал. 1 думите "специализирано одиторско предприятие" се заменят с "одиторско дружество".

§ 18. В Закона за филмовата индустрия (обн., ДВ, бр. 105 от 2003 г.; изм., бр. 28, 94 и 105 от 2005 г., бр. 30, 34 и 80 от 2006 г., бр. 53 и 98 от 2007 г., бр. 42 и 74 от 2009 г., бр. 99 от 2010 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 31 от 2011 г.; изм., бр. 82 от 2012 г. и бр. 15 и 68 от 2013 г.) в чл. 26, ал. 3 думите "независим финансов одитор" се заменят с "регистриран одитор съгласно Закона за независимия финансов одит".

§ 19. В Закона за пощенските услуги (обн., ДВ, бр. 64 от 2000 г.; изм., бр. 112 от 2001 г., бр. 45 и 76 от 2002 г., бр. 26 от 2003 г., бр. 19, 88, 99 и 105 от 2005 г., бр. 34, 37, 80 и 86 от 2006 г., бр. 41, 53 и 109 от 2007 г., бр. 109 от 2008 г., бр. 35, 87 и 93 от 2009 г., бр. 101 и 102 от 2010 г., бр. 105 от 2011 г., бр. 38 от 2012 г., бр. 61 от 2014 г. и бр. 81 от 2016 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 29а, ал. 3 думата "одитор" се заменя с "регистриран одитор съгласно Закона за независимия финансов одит".

2. В чл. 29б, ал. 5 думата "независим" се заменя с "регистриран".

§ 20. В Закона за банковата несъстоятелност (обн., ДВ, бр. 92 от 2002 г.; изм., бр. 67 от 2003 г., бр. 36 от 2004 г., бр. 31 и 105 от 2005 г., бр. 30, 34, 59 и 80 от 2006 г., бр. 53 и 59 от 2007 г., бр. 67 от 2008 г., бр. 105 от 2011 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 22, 41, 50, 61, 62 и 94 от 2015 г. и бр. 33 от 2016 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 78, ал. 1 думите "изготвянето на оценката по чл. 80, ал. 1" се заменят със "завършването на инвентаризацията и оценката по чл. 52, ал. 1".

2. В чл. 80, ал. 7 думите "специализирано одиторско предприятие" се заменят с "одиторско дружество".

§ 21. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм., бр. 43 от 2011 г., бр. 38, 60, 82 и 102 от 2012 г., бр. 15, 27, 66 и 109 от 2013 г., бр. 28, 53, 61 и 98 от 2014 г., бр. 60, 79 и 100 от 2015 г. и бр. 13, 15, 57 и 61 от 2016 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 170, ал. 1, т. 5 думите "или специализирано одиторско предприятие" се заличават.

2. В чл. 172, ал. 1, т. 13 думите "или от специализирано одиторско предприятие" се заличават.

§ 22. В Закона за електронните съобщения (обн., ДВ, бр. 41 от 2007 г.; изм., бр. 109 от 2007 г., бр. 36, 43 и 69 от 2008 г., бр. 17, 35, 37 и 42 от 2009 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2009 г. – бр. 45 от 2009 г.; изм., бр. 82, 89 и 93 от 2009 г., бр. 12, 17, 27 и 97 от 2010 г., бр. 105 от 2011 г., бр. 38, 44 и 82 от 2012 г., бр. 15, 27, 28, 52, 66 и 70 от 2013 г., бр. 11, 53, 61 и 98 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2015 г. –

бр. 23 от 2015 г.; изм., бр. 24, 29, 61 и 79 от 2015 г. и бр. 50 от 2016 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 172, ал. 2 думите "независим одитор" се заменят с "регистриран одитор съгласно Закона за независимия финансов одит".
2. В чл. 188, ал. 4 думата "независим" се заменя с "регистриран".
3. В чл. 222, ал. 8 думата "независим" се заменя с "регистриран".

§ 23. В Закона за акцизите и данъчните складове (обн., ДВ, бр. 91 от 2005 г.; изм., бр. 105 от 2005 г., бр. 30, 34, 63, 80, 81, 105 и 108 от 2006 г., бр. 31, 53, 108 и 109 от 2007 г., бр. 36 и 106 от 2008 г., бр. 6, 24, 44 и 95 от 2009 г., бр. 55 и 94 от 2010 г., бр. 19, 35, 82 и 99 от 2011 г., бр. 29, 54 и 94 от 2012 г., бр. 15, 101 и 109 от 2013 г., бр. 1 и 105 от 2014 г., бр. 30, 92 и 95 от 2015 г. и бр. 45 и 58 от 2016 г.) в чл. 48, ал. 2, т. 18 думите "или специализирано одиторско предприятие" се заличават.

§ 24. В Закона за водите (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм., бр. 81 от 2000 г., бр. 34, 41 и 108 от 2001 г., бр. 47, 74 и 91 от 2002 г., бр. 42, 69, 84 и 107 от 2003 г., бр. 6 и 70 от 2004 г., бр. 18, 77 и 94 от 2005 г., бр. 29, 30, 36, 65, 66, 105 и 108 от 2006 г., бр. 22 и 59 от 2007 г., бр. 36, 52 и 70 от 2008 г., бр. 12, 32, 35, 47, 82, 93, 95 и 103 от 2009 г., бр. 61 и 98 от 2010 г., бр. 19, 28, 35 и 80 от 2011 г., бр. 45, 77 и 82 от 2012 г., бр. 66 и 103 от 2013 г., бр. 26, 49, 53 и 98 от 2014 г., бр. 12, 14, 17, 58, 61, 95 и 101 от 2015 г. и бр. 15, 51 и 52 от 2016 г.) в § 46, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби думата "одитор" се заменя с "регистриран одитор съгласно Закона за независимия финансов одит".

§ 25. В Закона за данък върху добавената стойност (обн., ДВ, бр. 63 от 2006 г.; изм., бр. 86, 105 и 108 от 2006 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2007 г. – бр. 37 от 2007 г.; изм., бр. 41, 52, 59, 108 и 113 от 2007 г., бр. 106 от 2008 г., бр. 12, 23, 74 и 95 от 2009 г., бр. 94 и 100 от 2010 г., бр. 19, 77 и 99 от 2011 г., бр. 54, 94 и 103 от 2012 г., бр. 23, 30, 68, 98, 101, 104 и 109 от 2013 г., бр. 1, 105 и 107 от 2014 г., бр. 41, 79, 94 и 95 от 2015 г. и бр. 58, 60, 74 и 88 от 2016 г.) в чл. 166, ал. 3, т. 2 думите "или специализирано одиторско предприятие" се заличават.

§ 26. В Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (обн., ДВ, бр. 21 от 2006 г.; изм., бр. 42 от 2009 г., бр. 54 от 2010 г., бр. 98 от 2011 г., бр. 15 от 2013 г. и бр. 43 от 2016 г.) в чл. 16 ал. 2 и 3 се изменят така:

"(2) За изпълнение на задачите по този закон министърът на финансите се подпомага от служители в звено в специализираната администрация на Министерството на финансите, което е на негово пряко подчинение.

(3) Служителите по ал. 2 трябва да имат завършено висше образование и придобита образователно-квалификационна степен "магистър" и най-малко три години стаж в областта на вътрешния контрол, вътрешния или външния одит."

§ 27. В Закона за вътрешния одит в публичния сектор (обн., ДВ, бр. 27 от 2006 г.; изм., бр. 64 и 102 от 2006 г., бр. 43, 69, 71 и 110 от 2008 г., бр. 42, 44, 78, 80, 82 и 99 от 2009 г., бр. 54 от 2010 г., бр. 8 и 98 от 2011 г., бр. 50 от 2012 г., бр. 15 от 2013 г., бр. 101 от 2015 г. и бр. 43 и 51 от 2016 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 12, ал. 1 се създава изречение трето: "Вътрешният одит в Министерството на финансите може да се осъществява от вътрешни одитори в рамките на звеното по чл. 16, ал. 2 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор, като в този случай ръководителят на звеното е ръководител и на вътрешния одит в Министерството на финансите и трябва да отговаря на изискванията на чл. 21, ал. 1 и 2."

2. В чл. 14, ал. 1 думите "ал. 1" се заменят с "ал. 2".

3. В чл. 47 ал. 2 и 3 се изменят така:

"(2) За изпълнение на задачите по този закон министърът на финансите се подпомага от служители в звеното по чл. 16, ал. 2 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор.

(3) Служителите по ал. 2 трябва да отговарят на изискванията на чл. 21, ал. 1."

§ 28. В Закона за гражданското въздухоплаване (обн., ДВ, бр. 94 от 1972 г.; изм. и доп., бр. 30 от 1990 г., бр. 16 от 1997 г., бр. 85 от 1998 г., бр. 12 от 2000 г., бр. 34 и 111 от 2001 г., бр. 52 и 70 от 2004 г., бр. 88 и 102 от 2005 г., бр. 30, 36, 37, 105 и 108 от 2006 г., бр. 10, 41 и 109 от 2007 г., бр. 36, 66 и 67 от 2008 г., бр. 35, 47, 82 и 102 от 2009 г., бр. 63, 73 и 94 от 2010 г., бр. 41, 81 и 99 от 2011 г., бр. 38, 60 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 66 от 2013 г., бр. 12, 53 и 98 от 2014 г., бр. 28 и 89 от 2015 г. и бр. 15 от 2016 г.) в чл. 48 думата "независим" се заличава.

Законът е приет от 43-то Народно събрание на 15 ноември 2016 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за независимия финансов одит (ДВ, бр. 18 от 2020 г., в сила от 28.02.2020 г.)

§ 46. Всички относими към вписването на регистрираните одитори в регистъра по чл. 20 документи и информация се предават от ИДЕС на Комисията в 6-месечен срок от влизането в сила на този закон. До предаването на пълната документация и информация се прилагат условията за поддържане на регистъра до влизането в сила на закона.

§ 47. Измененията относно ротацията на регистрираните одитори по чл. 65, ал. 3 и 4 влизат в сила за одити на финансови отчети за отчетни периоди, завършващи на 31 декември 2019 г.

§ 48. Председателите на одитните комитети в предприятията от обществен интерес са длъжни да предоставят първоначалната информация по чл. 109, ал. 4 в 6-месечен срок от влизането в сила на този закон.

§ 49. По незавършените административнонаказателни производства към датата на влизане в сила на този закон могат да бъдат сключвани споразумения за прекратяването им по реда на чл. 110а – 110в.

§ 50. Комисията издава наредбите по чл. 20, ал. 8, чл. 108, ал. 1, т. 9 и чл. 109, ал. 5 в срок до три месеца от влизането в сила на този закон.

.....
§ 56. Заварените при влизането в сила на този закон производства за налагане на заповест или възбрана по искания, направени от прокурори от специализираната прокуратура, се разглеждат от съдилищата, в които са били образувани.

.....
§ 59. За 2020 г. за местата за настаняване, регистрирани по Закона за туризма, се прилага размерът на туристическия данък, определен за 2020 г. в съответната наредба по чл. 1, ал. 2 от Закона за местните данъци и такси, за места за настаняване, категоризирани "една звезда".

.....
§ 62. (1) Производители на енергийни продукти с код по КН 3403 и 3814, които не са подлежали на лицензиране по Закона за акцизите и данъчните складове до датата на влизането в сила на

този закон, в случай че в едномесечен срок от влизането му в сила подадат заявление и необходимите документи за издаване на лиценз за управление на данъчен склад, може да продължат дейността си по реда на същия закон до произнасяне на директора на Агенция "Митници", но не по-късно от 4 месеца от влизането в сила на този закон, при спазване на разпоредбите относно задълженията на лицензираните складодържатели.

(2) Лицата, получили удостоверение за освободен от акциз краен потребител за производство на продукти с код по КН 3814, привеждат дейността си в съответствие с изискванията на чл. 59, ал. 6 от Закона за акцизите и данъчните складове в двумесечен срок от влизането в сила на този закон или подават заявление по реда на ал. 1.

.....
§ 64. (1) Когато до влизането в сила на този закон е получено авансово плащане за доставки по прехвърляне на квоти за емисии на парникови газове по приложение № 2, част трета от Закона за данък върху добавената стойност, за които със същия закон е променено данъчното третиране по отношение на лицето – платец на данъка, и за които данъчното събитие възниква след деня на влизането в сила на този закон, доставчикът документира доставката чрез анулиране на издадената за авансовото плащане фактура и издава нова фактура, в която посочва цялата данъчна основа за доставката. За анулирането се съставя протокол по чл. 116, ал. 4 от Закона за данък върху добавената стойност.

(2) Когато до влизането в сила на този закон е направено авансово плащане за доставка по прехвърляне на квоти за емисии на парникови газове по приложение № 2, част трета от Закона за данък върху добавената стойност, за която със същия закон е променено данъчното третиране по отношение на лицето – платец на данъка, и за която данъчното събитие възниква след деня на влизането в сила на този закон, получателят – регистрирано лице по Закона за данък върху добавената стойност, е длъжен да начисли данък върху цялата данъчна основа на доставката, включително за направеното авансово плащане.

(3) Когато до влизането в сила на този закон за доставка по прехвърляне на квоти за емисии на парникови газове не е начислен данък върху цялата данъчна основа на доставката, се смята, че данък по доставката е изискуем от получателя, като доставчикът документира доставката и прилага ал. 1 до 31 март 2020 г.

(4) Алинея 3 се прилага и за неприключилите към датата на влизането в сила на този закон административни и съдебни производства.

§ 65. Разпоредбите на чл. 163д и част трета от приложение № 2 към глава деветнадесета "а" от Закона за данък върху добавената стойност се прилагат до 30 юни 2022 г.

§ 66. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. параграф 57, т. 2 и § 60, които влизат в сила от 1 януари 2020 г.;
2. параграф 57, т. 1, която влиза в сила от 1 януари 2021 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г.

(ДВ, бр. 28 от 2020 г., в сила от 13.03.2020 г.,
изм., бр. 44 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г.)

.....
§ 43. През 2020 г. срокът по:

1. член 62, ал. 3 от Закона за независимия финансов одит се удължава до 31 юли 2020 г.;

2. член 108, ал. 1, т. 9 от Закона за независимия финансов одит се удължава до 30 септември 2020 г.

.....

§ 52. (Изм. – ДВ, бр. 44 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г.) Законът влиза в сила от 13 март 2020 г., с изключение на чл. 5, § 3, § 12, § 25 – 31, § 41, § 49 и § 51, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".